

909

909

NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

NÉGYÉVFOLYAMÚ

FIÚ FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉS

NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1928/29. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ INTÉZETET ALAPÍTOTTAK 1857-BEN.

KÖZLI:

BALOG DÁVID

IGAZGATÓ.

Székési reptér:
67957/1998

*Magyar Nemzeti Könyvtár
Nagykanizsa*

	NAGYKANIZSA, 1929.	
GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA		

46598

Cl. 1
299

909

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

NÉGYÉVFOLYAMÚ

FIÚ FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA

ÉS

NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1928/29. ISKOLAI ÉVRŐL.

AZ INTÉZETET ALAPÍTOTTÁK 1857-BEN.

KÖZLI:

BALOG DÁVID

IGAZGATÓ.

NAGYKANIZSA, 1929.

GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA

46598

I.

Dr. Rothschild Jakab.

1929. április 4.-én egy munkában eltöltött és eredményekben gazdag élet ért véget. E napon távozott el végleg körünkből az a férfiú, akinek neve elválaszthatatlanul összeforrt iskolánknak a történetével. Azért érintett bennünket oly fájdalmasan a gyász hír, hogy dr. Rothschild Jakab ügyvéd, az intézetünket fenntartó nagykanizsai isr. hitközség iskolai szakosztályának 2 évtizeden át volt elnöke, nincs többé közöttünk.

1902-ben, élte delén, alkotóerejének teljes birtokában került a szakosztály élére és 20 éven keresztül igaz meggyőződésből fakadó szeretettel, időt és fáradságot nem kímélve dolgozott a vezetésére bízott iskolának a felvirágoztatásán. A nemzeti kultúrának, a haladásnak őszinte barátja volt, rajongással szerette tehát hitközsége kulturális intézményeit is, amelyek mindenkor e szent eszmék zászlóvivői és hirdetői voltak. A tradíciók iránt való tisztelete és szeretete volt egyéniségének egy másik értékes jellemvonása és ebből fakadt az az akadályt nem ismerő törekvése, hogy az elődöktől kapott örökséget, a tanintézeteket sértetlenül megőrizze és továbbfejlessze. Széleskörű tudását és műveltségét, éles judiciummal párosult ügyszeretetét és munkabírását, kiváló tulajdonságaival szerzett társadalmi pozícióját is e cél szolgálatába állította, még pedig eredménnyel. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy intézetünk a fenntartás nehézségeinek ellenére is 1914-ig minden tekintetben fejlődött és izmosodott. Az iskola iránt való szeretete magyarázza, hogy a tanári karnak is megértő, jó barátja és érdekeinek igazságos képviselője volt. Szintén a fejlődést szolgáló kedvenc tervének a megvalósítását, hogy iskolánknak megfelelő, modern otthont teremtsen, a világháború kitörése megakadályozta. Reméljük azonban, hogy ez a terv, – amelyet a megboldogult nagy lelkesedéssel propagált és amelyért oly sokat dolgozott –, előbb-utóbb megvalósul, amely esetben márvány-táblába vésett arany betűk hirdetik majd az iskola körül szerzett hervadhatatlan érdemeit.

Dr. Rothschild Jakab nevét azonban elfelejteni addig sem tudjuk, mert termékeny és munkás életének emlékét szívünkbe zárjuk és kegyelettel megőrizzük.

Rosenfeld József.

Csendes, küzdelemmel teljes és becsületes munkás élet után 1929. február 18.-án kísértük utolsó útjára Rosenfeld Józsefet, az iskolánkat fenntartó isr. hitközség közbecsülésnek örvendett alelnökét, iskolai szakosztályunknak általánosan szeretett tagját. Régi, patinás nagykanizsai kereskedő-családból származott, amelyben hagyományképen élt a multnak a megbecsülése, a hivatásszeretet,

az izraelita hitközséghez és annak intézményeihez való törhetetlen ragaszkodás. E családi tradíció jelölte ki számára az utat, amelyen haladnia kell. A kereskedői pályára lépett tehát és átvette az 1832-ben alapított Rosenfeld cégnek a vezetését. Abban az időben, amikor a kereskedői hivatást Magyarországon még alig értékelték, tisztelt és becsült nevet szerzett önmagának és cégének. Kereskedő volt ugyanis a szó ideálisabb értelmében, akiben a kereskedelmi szaktudás feltétlen korrektséggel, nagy általános műveltséggel és a közügyek iránt való szeretettel párosult. Ez értékes tulajdonságokkal, szeretetreméltó és kedves egyéniségével szerezte meg nemcsak kartársainak, hanem Nagykanizsa társadalma minden rétegének tiszteletét és becsülését.

Közéleti tevékenységének legkedvesebb színtere azonban hitközsége volt. Élete utolsó pillanataig ennek és intézményeinek szentelte minden szabad idejét. Ezért szerette iskolánkat és annak tanári karát is, ezért volt érdekeinknek mindenkor jóakaró szószólója és nemes törekvéseinknek lelkes támogatója. Nagy tehát a veszteség, amely elhünytával bennünket ért. Nem halhat meg azonban reánk nézve az, akit tiszteltünk, becsültünk és szerettünk, mert emléke az utódok okulására él majd bennünk és intézményeinkben.

Breuer Izidor.

Mélyen megrendülve vettük tudomásul 1928. szeptember 22.-én a szomorú hírt, hogy Breuer Izidor váratlanul elhunyt. Hirtelen való elmulása erősen sujtott bennünket is, mert a megboldogultban nemcsak iskolai szakosztályunknak közkedvelt tagját, iskolánknak és tanári karának jóakaróját veszítettük el, hanem tanítványainknak melegen érző barátját és jóságos szívű támogatóját. A Mindenható végzésébe való megnyugvással és abban a tudatban kísértük el utolsó útjára, hogy az iskolánkhöz való szeretettel teljes ragaszkodását és tanítványaink iránt megnyilatkozott áldozatkészségét nem felejtjük el soha. Áldott legyen emléke!

II.

Az idegen nyelvek tanítása a kereskedelmi iskolákban.

Az idegen nyelvek tanításában felmutatott gyenge eredmény miatt állandó kritika éri az iskolákat hivatottak és nem hivatottak részéről. Tavaly az egyetemi tanárok nyilatkoztak, hogy a középiskolákból az egyetemre kerülő diákság idegen nyelvi tudása végtelenül csekély. Ugyancsak sok kifogás hangzik el a kereskedelmi iskolát végzett növendékek nyelvi tudása ellen is, mert elenyésző százalékuk tud annyira valamely nyelvet, hogy azt a gyakorlatban felhasználhatná. Tagadhatatlan, hogy az érettségizett fiatal emberek nem tudnak jól sem németül, sem angolul vagy franciául, de hozzá nem értő, naiv emberek azok, akik azt hiszik, hogy az iskolában egy nyelvet ~ ha nem is tökéletesen, de csak meglehetősen is ~ meg lehet tanulni. És akik azért, mert az érettségizett ifjú nem tud jól németül, az iskolát és a tanárt kárhozzatják, kritikátlan, a dolgok ismeretét teljesen nélkülöző véleményt nyilvánítanak. Ezekkel nem is lehet szóba állni, mert lehetetlent kívánnak. Nincs oly ország a földön, amelynek iskoláiban egy idegen nyelvet csak elfogadhatóan is meg tudnának tanítani. Ezzel nemcsak minden pedagógusnak, hanem minden értelmes embernek

is tisztában kell lennie. Alkalmam volt Németországban és Franciaországban az érettségizett ifjúság idegen nyelvi tudását tanulmányozni és azt tapasztaltam, hogy ott sem tudnak többet, mint nálunk. De tekintsünk csak magunk körül! Van-e egy mondjuk 30.000 lakosú, tisztán magyar anyanyelvű városban 30 ember, akiről el lehet mondani, hogy kifogástalanul fogalmaz németül?

A dolog természetében rejlik az, hogy az iskolában semmiképp sem lehet idegen nyelvet jól megtanítani. Gondoljunk csak meg, hogy valaki, akinek 4 középiskolai előképzettsége van, kimegy külföldre, legalább egy évre van szükség, hogy némileg megtanulja a nyelvet, legalább 2 évre, hogy meglehetősen tudja a nyelvet szóban és írásban, legalább 3 évre, hogy tökéletesen beszéljen és legalább 4 évre, hogy a beszéden kívül írásban is tökéletes legyen, ha ugyan valaha is megtanul azon az idegen nyelven tökéletesen és hibátlanul fogalmazni!

Vessük most ezt össze az iskolai nyelvtanulással. A nyelvtanulás egyetlen mértéke a ráfordított idő lévén, ha a külföldön töltött időből csak napi hét órát számítunk beszélésre és hallásra, az egy évben 2555 óra, két évben 5110 óra. Vagyis 5510 óra szükséges ahhoz, hogy egy átlagos nyelvérzékű és értelmiségű ember meglehetősen megtanulja a nyelvet. Már pedig hét óra helyett bátran vehettem volna a dupláját is. És mennyivel értékesebb órák ezek, mint az iskolai órák! Egyéni nyelvórák ezek és állandóan csak ezt a nyelvet hallja és beszél az illető. Hogy nem a padban ül és nem a tanár magyaráz neki, ez mégcsak könnyebbé teszi a tanulást, mert nincs kényszer jellege. Ezzel szemben a kereskedelmi iskola négy osztályában összesen heti 13 német óra van 9 hónapon keresztül, azaz 470 óra. Vegyünk hozzá fele ennyit otthoni tanulás címén, az 705 óra. A 4 évi iskolai nyelvtanulás tehát nem is a hetedrésze annak, amennyivel külföldön el lehet érni azt, hogy meglehetősen megtanuljon beszélni valaki. Papirforma szerint hetedrésze, valóban hetvenedrésze, mert míg amaz egyéni tanulás, addig az iskolában 20–30–40 diák tanul együtt, tehát egyre a beszélés lehetőségének csak 20–30–40-ed része jut. Hogy még sok más szempontból is értékesebb a külföldön való nyelvtanulás, azt nem is említem.

Ha tehát azt látjuk, hogy az idegen nyelv megtanulására még elegendő idő sincs az iskolában, felmerül az a kérdés, hogy milyen eredményt lehet hát elérni e téren az iskolában? Mennyi a maximum? Erre a kérdésre felelni vél a miniszteri tanításterv, amely a tanítási célt előírja. A reáliskolák tanításterve szerint a 8 osztály elvégzése után a diáknak járatosságot kell mutatni a német nagyrók műveiben, annyi nyelvtudásának kell lennie, hogy szótár segítségével német szöveget megértsen, könnyű magyar szöveget németre tudjon fordítani és némi jártasságot mutasson a beszédben. Ezzel szemben a kereskedelmi iskolák tanításterve többet követel: „az írott és beszélt német nyelv megértését és annak a képességnek a megszerzését, hogy a tanuló gondolatait az üzleti élet körében e nyelven élőszóval kifejezni tudja és könnyebb kereskedelmi leveleket megfogalmazni tudjon.“ Egyszerűbben kifejezve a kereskedelmi iskolák tanításterve teljes beszélni-tudást kíván, ami – miként az előzményekből kitűnik – elérhetetlen. A tanítási célt elegendő volna a következőképp kitűzni: az érettségiző tanulóknak annyi német tudással kell bírnia, hogy német szöveget szótár segítségével meg tudjon érteni, könnyebb beszélgetést le tudjon folytatni és könnyebb kereskedelmi leveleket szótár segítségével meg tudjon fogalmazni. Ez nem sok, mert ez nagyon messze áll a német nyelv alapos tudásától és kevés ahhoz, hogy az irodában akár mint német levelező, akár mint német üzletfelekkel szóbelileg tárgyaló hivatalnok alkalmazható legyen, azonban szükség esetén ennyi nyelvtudás már jól felhasználható. Ennél több nem érhető el és ha ennyit el lehet érni, az nagyon megbecsülendő eredmény, amely csak a tanár és a tanuló legnagyobb erőfeszítésével érhető

el. Ily mértékű tudás oly alap, amelyre továbbépítve elég gyorsan elérkezhetik a fiatal ember a teljes nyelvtudáshoz. Ha ilyen alappal külföldre kerül, akkor félannyi idő alatt megtanul írni és beszélni, mint az, aki nem érettségizett.

Az említett tanítási cél nagy jelentőségét bizonyítja az is, hogy sok oly szakember van, aki azt állítja, hogy még ennyi sem érhető el és azt mondja, hogy elég eredmény az, ha az érettségiig a diák biztos nyelvtani alapot szerez, amelyre majd az iskola elvégzése után építhet. Ez a „keveset, de jól” elve. Más országban talán elég is ennyi, de nálunk már az iskolában arra kell törekedni, hogy gyakorlati irányban haladjon a nyelvtanítás is és a végzett növendék nyelvi tudását – ha nagyon korlátolt mértékben is – azonnal hasznosíthassa. Nálunk idegen nyelvek tudása a kereskedői és magánhivatalnoki pályán létkérdés. Nagy vállalatoknál csak arra az alkalmazottra vár szép jövő, aki németül és angolul is tud. Ezért ideje volna már annak is, hogy a kereskedelmi iskolából kiszoruljon a francia nyelv és helyét a német mellett az angol foglalja el. A francia, mint nemzetközi kereskedelmi nyelv, legfeljebb a Balkán egyes országaiban és Olaszországban szerepel még, míg az angol az angol nyelvű országokon és gyarmatokon kívül a külkereskedelem nyelve mindenhol, Délamerikában épúgy mint Japánban, Svédországban épúgy mint Kínában.

Sajnálatos jelenség, hogy éppen most, amikor mindenütt legjobban megkívánják az idegen nyelvek tudását, állandóan kevesbedik azoknak a tanulóknak a száma, akik hazulról némi nyelvtudást hoznak magukkal és azt is tapasztaljuk, hogy a polgári iskolákból jövő tanulók mind a magyar, mind a német nyelvtanban nagyon gyengék. Ily módon sokkal rosszabb feltételek mellett, sokkal nagyobb eredményt kell elérni, mint a háború előtt. A szakembereket tehát állandóan foglalkoztatja a kérdés, hogy az adott viszonyok között hogyan lehet az eredményt fokozni és sokan azt a nézetet vallják, hogy a nyelvtanítás eredményessége kizárólag a tanítási módszertől függ. Vannak, akik a direkt módszer felesküdt hívei és azt állítják, hogy csak minimális nyelvtani tudás szükséges a nyelv megtanulásához, tehát a beszélgetést kell állandóan gyakoroltatni, hiszen anyanyelvét is így tanulja meg az ember és külföldön is hallva-beszélve tanul. Ezzel szemben a nyelvtani alapon való tanítás hívei arra hivatkoznak, hogy biztossággal csak az tud kifogástalan mondatokat alkotni, aki jól ismeri a nyelv szabályait és szerintük az iskolai nyelvtanulás más tempójú és más természetű, mintha külföldön tanul az ember. Mindkét felfogásban sok igazság rejlik, de a helyes módszer a középuton van. Össze lehet kapcsolni e két módszert, kihasználva mindegyik jó oldalát. Mert kizárólagosan egyik sem vezet elegendő eredményre. A direkt módszer mellett megtanul a diák némileg beszélni, bár sok hibával, de fogalmazni nem és minden leírt mondata nyűzsög a hibáktól. A nyelvtani módszernél ennek az ellenkezője áll be. A direkt módszer könnyű, vonzó, változatos, de a haladás lassú és kis létszámú osztályban alkalmazható eredményesen csak, azonkívül az írást elhanyagolja. A nyelvtanifordításos módszer megerőltető, unalmas, az idő jórésztében anyanyelvét hallja a diák, de biztos beszéd- és fogalmazási alapot ad. Ha tehát a két módszert oly módon alkalmazzuk, hogy a tanóra első felében a nyelvtani, második felében a beszélgetési módszerrel tanítunk, akkor a legnagyobb teljesítményre számíthatunk.

Az iskolában való nyelvtanítás eredményességének az is egyik főfeltétele, hogy a tanár mindig az egész osztállyal foglalkozzék, kérdéseit mindig az egész osztályhoz intézze és a szokásos katedra előtt való feleltetéseket teljesen mellőzze, mert ez a felelő kivételével a többi számára elveszett idő. Minek a nyelvtanárnak notesz és kalkulusírás?

Hogy a tanár minden órán minden tanulóval 3–4-szer is foglalkozzék, ahhoz szükséges, hogy az osztály létszáma ne legyen túl nagy. Ezért rendelte el a tanítási tervezet, hogy az idegen nyelvek 20-as csoportokban tanítandók.

E csoportosítást véleményem szerint úgy kell eszközölni, hogy a gyengék és az erősek külön csoportba kerüljenek, ez esetben az erősebb csoporttal sokkal többet lehet elérni, míg ha bármely más szempont szerint csoportosítják, a gyengébb untatja és visszatartja a haladót. Az erősebb csoportba nemcsak azokat lehet beosztani, akik hazulról hoztak nyelvtudást, hanem azokat is, akiknek nyelvérzékük van és akik értelmesebbek. A beosztást lehet 2–3 hét multával megejteni, úgy, hogy az első pár hónapban még változásokat lehessen eszközölni, de azután a csoportoknak végig ugyanabban az összetételben ugyanannak a tanárnak a vezetése alatt kellene maradniok.

Említettem, hogy a kereskedelmi iskolába jövő tanulók 80 %-a nem tudja a magyar nyelvtant és egyáltalában nincs tisztában a legegyszerűbb nyelvtani kategóriákkal sem. Már pedig az idegen nyelv nyelvtanát sem lehet tanítani, ha a diák nem tudja felismerni az alanyt és állítmányt és nem tudja megkülönböztetni a melléknevet a névmástól. Hogy ezen a szomorú állapoton segíthessünk, okvetlenül szükséges volna, hogy az I. évfolyamban, ahol 4 magyar és 4 német óra van, a magyar és német nyelv tanárai közös megbeszélés után egységes terv és frazeológia alapján az év első két hónapjában jól megtanítsák a nyelvtan elemeit. Az erre fordított idő bőven megtérülne azzal, hogy a magyar tanár gyorsabban meg tudná tanítani a helyesírást, a német tanár pedig a német nyelvtant. Nagyon fontos az is, hogy egységes elnevezéseket használjanak a nyelvtanárok, mert nagyon megnehezítik a tanuló haladását akkor, ha az más és más elnevezést hall ugyanarra a nyelvtani kategóriára a magyar, a német, a francia vagy angol órán, amihez még hozzájárul a negyedíknak az az elnevezés, amelyet a gimnáziumban is tanult. Előfordulhat, hogy a diák egy és ugyanarra az igealakra a következő elnevezéseket kénytelen megtanulni: félmult, elbeszélő mult, történeti mult, praeteritum imperfectum, imperfect, imparfait. Mi sem könnyebb, mint egységes jó magyar elnevezésekben megállapodni és minden órán azokat használni.

Az idegen nyelvek tanítási eredményének fokozása végett a miniszterium e tanévben megengedte, hogy a kereskedelmi iskolákban a nyelvtanárok igen mérsékelt díjért a délutáni órákban kis csoportokban társalgási órákat tarthassanak. Ez nem újítás, mert a háború előtt a legtöbb iskola tartott ily órákat, amelyek nagyszerűen beváltak. Ezek a rendes iskolai nyelvórák kiegészítői, amelyek a beszélgetés gyakorlására vannak szánva és intenzív tanítással meglepően sokat lehet elérni.

A legtöbb szülő belátja a nyelvtudás fontosságát és ha teheti, külön nyelvi órákra is járattja gyermekét. Ez nagyon helyes, de nagy körültekintéssel kell eljárni, mert esetleg többet árt, mint használ. Először is csak oly nyelvoktató kezére szabad bízni a gyermeket, aki nemcsak tökéletesen beszél a nyelven, hanem képzett pedagógus is, máskülönben nincs eredmény és a szülő éveken át csak kidobja a pénzét. Azután nem szabad 3–4 nyelvet is taníttatni, mert nemcsak hogy nem tanul semmit a gyermek, hanem még normális agyműködését is károsan befolyásolja ez a káosz. Általános szabályként merem felállítani, hogy annál a két nyelvnél többet, amelyet az iskolában tanul, magánúton se tanuljon a gyermek. Gyenge felfogású gyermeknél pedig nagyon megfontolandó a privát nyelvtanulás, mert fizikuma és általános iskolai előmenetele sínlyi meg.

Amíg külön órákat csak jómódú szülők gyermekei vehetnek, addig van a nyelvtanulásnak oly módja is, amely nem kerül pénzbe. Ez az, hogy a tanár vagy a szülő ráveszi a tanulót arra, hogy saját maga önképzés útján foglalkozzék a nyelvvvel. Ha a nyelv szeretetét és a tanuló ambícióját sikerül felébresztenünk, akkor rá tudjuk beszélni arra, hogy próbáljon szótár segítségével fokozatosan könnyebb, majd nehezebb könyveket olvasni. Ily módon a maga erejéből legalább annyit tanulhat, mint az iskolában. Ha az első nehézségen

túl van és ha a szótár használása már nem fárasztó, akkor már önérzete és büszkesége is hajtja majd tovább, később olvasmányának tartalma és gondolatai is lekötik. Hogy mily szöveggel kezdje és folytassa, azt minden nyelvtanár örömmel jelöli meg. Később magától próbáljon magyarból fordítani és az az idegen nyelven fogalmazni, mindezzel nagyon sok szót, kifejezést és mondatot tanul meg és ha azután alkalma nyílik beszélni is, akkor igen rövid idő kérdése lesz, hogy tökéletes legyen a nyelvben. Utmutatást az ilyen tanulóknak állandóan szívesen ad minden tanár, azonban az a tapasztalatom, hogy ilyen autodidaktikus tanulásra csak az a tanuló alkalmas, akinek erős nyelvtani alapja van, mert ha nem ismeri fel olvasmánya mondataiban a nyelvtani összefüggéseket, akkor nem tudja azok értelmét kihámozni, ami elkedvetlenezésre és a munka feladására vezet.

Sok szülő van, aki maga beszél németül, de gyermekei semmit sem tudnak. Több szülőt megkérdeztem erre vonatkozólag és a legtöbben azt mondták, hogy dialektusban beszélnek, vagy hogy nem jó a kiejtésük és félnek, hogy elrontják gyermekük beszédét. Ez helytelen felfogás. Németül mindenütt dialektusban beszélnek és az irodalmi nyelvi kiejtés csak a papíron él. Bizony beszélni kellene a gyerekekkel és az is nagyon okosan teszi, aki a nyári vakációra külföldre küldi gyermekét.

A kereskedelmi iskolák német nyelvi oktatását az is megnehezíti, hogy levelezést is kell tanítani, ami igen nagy feladat, mert levelezni csak az tud, aki tökéletesen tudja a nyelvet. Kényes probléma ez, hogy mennyit tanítsunk levelezésből, mennyi időt fordítsunk rá és mennyi értéke van az ily levelezési tudásnak, amikor még magyar leveleket sem tudnak elég jól megfogalmazni!

A német nyelvi eredmény fokozása végett sokan azt kívánják, hogy németből ne csak írásbeli, hanem szóbeli érettségi vizsgát is legyen, úgy mint a reáliskolában. Ez bizony nagyon hatásos eszköz volna, mert intenzívebb tanulásra szorítaná a tanulót. A szóbeli érettségi tárgyát a IV. évfolyamban tanítandó oly tananyag képezhetné, amely egyszerű nyelven rövid fejezetekben összefoglalná a kereskedelmi ismeretek és a közgazdaságtan elemeit. Evvel együtt az írásbeli érettségit is oly módon kellene átalakítani, hogy maradna két, tétel: az egyik levelezés, a másik pedig fordítás magyarból németre. A jelenlegi érettségi szabályzat túlsokat követel azzal, hogy arra kényszeríti a tanulót, hogy oly témáról írjon értekezést, amelynek tárgyát máshonnan, de nem a német nyelvi tantárgyból ismeri. Ez a körülmény a nyelvi nehézségeket elkerülhetetlenül tárgyi nehézségekkel komplikálja, míg a magyarból való fordításnál tárgyi nehézség nem volna és a nyelvi tudás fokát mégis meg lehetne belőle állapítani.

A nyelvtanítás a legjobban előtérben levő és talán a legfontosabb, de egyúttal a legkomplikáltabb problémája a kereskedelmi iskolai oktatásnak. A nyelvtudásnak oly fokozatai vannak, hogy nehéz megállapítani azt a felső és alsó határ vonalat, ameddig el lehet, vagy ameddig el kell jutni az iskolai tanításban anélkül, hogy a tanítás akár a túl magas követelmény, akár a túl alacsonyra való leszállítás miatt meddő legyen. Még az átlageredmény is változó osztályok és vidékek szerint, azért azt hiszem, hogyha kizárólag magyar anyanyelvű városban eléjük azt, amit maximumként jelöltem meg, akkor igen sokat értünk el és ennél többet sem a gazdasági élet emberei, sem a szülők, sem a felettes hatóságok nem kívánhatnak.

Neufeld Simon.

III.

Igazgatói jelentés az 1928/29.-i tanévről.

Az iskolai év megnyitása. A lefolyt iskolai év a tanári testület alakuló értekezletével 1928. augusztus 30.-án kezdődött. A javító vizsgálatokat augusztus 31.-én tartottuk meg. Javító vizsgálatra jelentkezett 34 tanuló, nem felelt meg, tehát osztályismétlésre utasítottunk 5 tanulót. A június 29.-én megkezdett beírásokat szeptember hó 3.-án és 4.-én folytattuk. Az I. évfolyamba 53, a másodikba 42, a harmadikba 37, a negyedikbe 35, összesen 167 tanuló íratkozott be. A beírt tanulók száma 14-el több volt, mint a múlt tanévben, pedig az első évfolyamba jelentkezett tanulók közül helyszüke miatt 10-et visszautasítottunk. Az első évfolyamban a szabályos 40-es létszámon felül a tanulók felvételét a kir. Főigazgatóság engedélyezte.

A beírt tanulók közül évközben kimaradt az első évfolyamból 3, a második évfolyamból 3, összesen 6 tanuló és így a létszám az év végén 161 volt.

A rendes tanítást az iskolai év ünnepi megnyitásával 1928. szeptember 5.-én kezdtük meg és 1929. június 21.-én fejeztük be.

Tanári testület. A tanári karban a folyó tanévben lényeges változás nem történt. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 1928. november 29.-én kelt 86029/1928. számú rendeletével Balog Dávid megbízott igazgatót végleges igazgatói minőségben megerősítette és a VI. fizetési osztályba előléptette. Az iskolai szakosztály méltányolva Abádi Jakab könyvvitel-levelezésre képesített, okleveles felső kereskedelmi iskolai helyettes tanárnak e minőségében 3 éven át kifejtett munkásságát, 1928. október 23.-án tartott ülésében őt rendes tanárnak megválasztotta. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr e választást 1928. november 13.-án kelt 16412/1928. VI. számú rendeletével jóváhagyta.

Abádi Jakab rendes tanárrá megválasztásával az intézetünkben rendszerített összes tanszékeket megfelelő képesítésű tanárok töltik be. Reméljük, hogy e pedagógiai szempontból nagyon kedvező körülmény iskolánknak csak hasznára válik.

1929. február 1.-én vált meg iskolánktól dr. Szabó István, tiszti orvos, aki intézetünkben az egészségtant 4 éven át tanította. Kiskanizsára való eltávozása miatt történt lemondását sajnálattal vettük tudomásul, mert benne egy kedves, kötelességét lelkiismeretesen teljesítő kollegát veszítettünk el. Egészségtani óráinak és iskolaorvosi teendőinek ellátásával az iskolai szakosztály dr. Neumann Henrik orvost bízta meg.

Az új tanításterv fokozatos életbeléptetése. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrnak 68000/1927. VI. számú rendeletével kiadott új tanításterve a folyó tanévben már a II. évfolyamban is életbe lépett. Ha az új tanítástervnek a szakköröktől remélt eredményét egyelőre még kevésbé látjuk, ez arra a körülményre vezethető vissza, hogy a fokozatos életbeléptetéssel járó átmeneti intézkedések az eredmény kialakulását még hátráltatják, mert a tanítás munkáját és folytonosságát zavarják. Vigasztal bennünket azonban az a tudat, hogy ez az átmeneti állapot már nem tart sokáig és ma-holnap elkövetkezik az idő, amikor a felső kereskedelmi iskolák színvonalának az emelését célzó új tanítástervnek jótékony hatása teljes mértékben érvényesülhet.

A tantárgyak beosztása. Az egyes tárgyakat a tanárok képesítése és szaktudása szerint osztottuk be. Örömmel jelenthetjük, hogy iskolánkban majdnem minden tárgyat arra képesített tanár tanít, ami tanulmányi szempontból nagyon kedvező.

A tanulmányi eredmény fokozása céljából a német nyelvet az I., II. és III. évfolyamban 2 csoportban tanítottuk. Sajnos, hogy ez intenzív tanítási módszerrel sem tudjuk a német nyelvben azt az eredményt elérni, amelyet az iskolából kikerülő ifjaktól a gyakorlati élet megkíván. Ha e gyenge eredmény okát keressük, azt elsősorban a felső kereskedelmi iskolába kerülő tanulók gyenge előképzettségére, a nyelvtanban való járatlanságukra és nyelvérzékük majdnem teljes hiányára vezethetjük vissza. A fennálló nehézségek mellett az előírt magas tancél a haladást szintén megnehezíti. Az említett körülmények között a nyelvtanítás a legbuzgóbb tanárt is igen nehéz feladat elé állítja.

A német nyelvnek nagy gyakorlati jelentőségére való tekintettel és az első szülői értekezleten felmerült óhaj folyományaképpen 1928. november 29.-én azzal a kéréssel fordultunk a kir. Főigazgatósághoz, hogy a német társalgási gyakorlatoknak rendkívüli tárgyként való tanítását engedje meg. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrnak 1928. december hó 10.-én kelt 85414/1928. VI. számú rendeletével kiadott, a felső kereskedelmi iskolai rendkívüli tárgyak tanításáról szóló szabályrendelet e kérdést szabályozta és ennek alapján 1929. február 1.-én a német társalgási gyakorlatoknak az I. és II. évfolyamban 20-as csoportokban való tanítását megkezdtük. Ha e gyakorlatoknak kézzel fogható, nagyobb eredményét egyelőre nem is látjuk, mégis meg vagyunk róla győződve, hogy a társalgási óráknak rendszeresítése és állandósítása esetén a német nyelvi eredmény feltétlenül jobb lesz. Erre való tekintettel minden lehető elkövetünk, hogy az iskolánkban a rendes délutáni tanítás folytán fennálló nehézségek ellenére is, a jövő tanévben a német társalgási gyakorlatokon a III. és IV. évfolyamok tanulói is résztvehessenek.

Itt említjük meg, hogy a tanév elejétől kezdve az I. évfolyamban a szépírást, a II. és IV. évfolyamban pedig a gépírást, mint rendkívüli tárgyat tanítottuk.

A szépírást azért tanítottuk, mert az iskolánkba kerülő tanulók írása nem kielégítő. Ez és a szépírásnak még mindig nagy gyakorlati jelentősége a magyarázata annak, hogy ez órák alól – bár utasításaink értelmében ez lehetséges volna – egy tanulót sem mentettünk fel, mert az előírt íráspróbák eredménye nagyon elszomorító volt.

A gépírásra a II. évfolyam majdnem valamennyi tanulója jelentkezett, akik ez ügyességet négy csoportba beosztva tanulták. Arra való tekintettel, hogy a gépírásnak napról-napra nagyobb lesz a jelentősége és ama megfontolás alapján, hogy a IV. évfolyam tanulója gyakorlat hiányában már elfelejtette, amit e téren a II. évfolyamban elsajátított, a kir. Főigazgatóság jóváhagyásával a IV. évfolyam tanulóit is felszólítottuk, hogy a gépírást, mint rendkívüli tárgyat tanulják. A IV. évfolyam 35 tanulója közül azonban erre csak 16 jelentkezett, pedig minden tanulónak tudnia kellene, hogy az életben való könnyebb elhelyezkedésnek ma a gépen való írni tudás igen fontos eszköze.

Tanári értekezletek és tanulmányi állapot. A rendtartásunkban előírt értekezleteket megtartottuk. Ezekon nemcsak a tanulók szorgalmának, előmenetelének, az iskolában és iskolán kívül való magaviseletének az ellenőrzésével, hanem módszertani és nevelési kérdésekkel is foglalkoztunk.

A tanulmányi eredmény fokozását célzó kölcsönös hospitálásainkon szerzett tapasztalatainkat, az iskolai fegyelem megszilárdítására irányuló intézkedéseinket is itt beszéltük meg.

A tanulmányi eredmény, amelynek részletes statisztikáját más helyen közöljük, az elmúlt tanévben sem volt megfelelő. A haladás, amely e téren észlelhető, oly csekély, hogy egyáltalán nincs arányban azzal a megfeszített munkával, amelyet a tanári kar e cél érdekében kifejt. Ha ez országos jelenségnek az okát kutatjuk, azt elsősorban arra a téves közfelfogásra vezethetjük vissza, amely a kereskedelmi iskolát a könnyebb iskolafajok közé sorolja. Pedig e felfogás teljesen hamis, mert a nálunk való boldogulás semmivel sem

könnyebb, mint más középiskolában, sőt véleményünk szerint nehezebb. Az említett téves felfogásnak a következménye, hogy az első évfolyamba beiratkozott tanulók között nagy számban találunk olyanokat, akik a boldoguláshoz feltétlenül szükséges elemi ismeretekkel sem rendelkeznek, mert a magyar nyelvtanban teljesen járatlanok, helyesen írni nem tudnak, a számtani alpműveletekben gyengék, sőt olyanok is akadnak, akik németül olvasni sem tudnak.

Fokozza a nehézségeket, hogy e hiányos és rendszertelen alapismeretekkel rendelkező tanulók a dolgok megfigyelésére, a logikus gondolkodásra, sőt sokszor még a kapott tanácsok követésére is alkalmatlanok. Természetes, hogy ily körülmények között a tanári karnak az az ideális törekvése, hogy a tanuló a lehetőség határain belül már az iskolában mennél többet sajátítson el az előírt tanítási anyagból, lépten-nyomon akadályokba ütközik. A létező bajokon azonban segítenünk kell és ezt másképen, mint egészséges szelekcióval, el nem érhetjük. Lelkiismeretes mérlegelés után szigorúan osztályoztuk tehát az első évfolyamú tanulókat, hogy lehetőleg már az első évben eltávolítsuk azokat, akiknek gyöngye tehetségük nem garantálja, hogy megfelelő tudással és készültséggel hagyják el majd az iskola padjait. A tanulók érdekében alkalmazott ez eljárásunkat igazolja a nm. Vallás- és Közokt. Miniszter úrnak 10097/1928. IV. számú rendelete is, amely az I. évfolyamba beiratkozott tanulók tanulmányi eredményének szigorú elbírálását előírja és arra utasít bennünket, hogy csak oly tanulókat bocsássunk fel a II. évfolyamba, akik tehetségük és szorgalmuk alapján az iskola komoly elvégzésére alkalmasak.

Nehéz feladatok hárulnak azonban a felsőbb évfolyamok növendékeire is, mert a kereskedelmi iskolák tanítástervében kitűzött magas tancéllal ezek is csak úgy tudnak megbirkózni, ha erejüket megfeszítő módon dolgoznak. Bizonyos szomorúsággal állapítjuk meg azonban, hogy a mélyebb kötelességérzet tanítványainknak nagy részénél még mindig hiányzik s erre vezethető vissza az a sajnálatos körülmény, hogy még a IV. évfolyam tanulói között is vannak olyanok, akik tanulmányi tekintetben nem felelnek meg. Az ambíció magasabb fokának hiányával magyarázható az is, hogy a jeles és jó rendű növendékeinknek a száma aránylag kicsi, pedig tapasztalatból tudjuk, hogy az életben való elhelyezkedéshez ma a jó bizonyítvány is szükséges és az emberbe az iskola padjai között beidegződött kötelességtudás a legjobb ajánlólevél a boldoguláshoz.

Ha annak az okát kutatjuk, hogy miért hiányoznak tanulóink nagy részéből e nagyértékű tulajdonságok, azt nem csak a mai idők bizonyos fokig léha szellemében. hanem abban is találjuk, hogy a szülők nem ellenőrzik gyermekeiket, nem foglalkoznak velük eléggé, nem serkentik és nem szorítják őket a kötelességüknek oly mértékben való teljesítésére, mint azt a fennálló nehézségek megkövetelik. A tanév folyamán tartott szülői értekezleteken ismételten rámutattunk arra, hogy az iskola e kimondottan nevelői munkának reá eső részét elvégzi, de nagyobb eredményt a szülői ház intenzív támogatása nélkül e téren elérni lehetetlen, mert a tanárnak, ha néha meg is látogatja a szülői házban tanítványait, állandó ellenőrzésre módja és lehetősége nincs.

Az elmondott általánosan elterjedt bajokon akar segíteni a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrnak f. évi március 14.-én kelt 622/05—039/1929. számú valamennyi felső kereskedelmi iskolához intézett következő rendelete:

„A felső kereskedelmi iskolák tanulóinak száma a folyó iskolai évben ismét jelentékenyen emelkedett. E szaporodás nemcsak a gazdasági pályák zsufoltsága miatt aggasztó, hanem azért is, mert az I. évfolyamba beiratkozottak közt ismét sok gyenge tanuló van. Elérkezettnek látom ennél fogva az időt arra, hogy a felső kereskedelmi iskolai felvételi feltételeket megszigorítsam. A 67500/1927. számú rendelettel kiadott felső kereskedelmi iskolai rendtartás

9. és 98. §-ait úgy módosítom, hogy az 1929/30. iskolai évtől kezdve a felső kereskedelmi iskola I. évfolyamába nem vehető fel és magánvizsgálatra sem bocsátható az a tanuló, aki a közép- vagy polgári iskola IV. osztályát csak ismétléssel vagy javító-vizsgálattal végezte el. Elrendelem továbbá, hogy valamennyi felső kereskedelmi iskolában a június—júliusi első két felvételi napon — a középiskola IV. osztályát járt tanulókon kívül — csak olyan végzett polgári iskolai tanulók vehetők fel, akiknek a bizonyítványában (a testgyakorlás, ének, rajz és kézimunka figyelmen kívül hagyásával) legalább annyi jeles és jó osztályzat van, mint elégséges; gyengébb tanulók felvétele nem kívánatos és csak az utolsó felvételi napon történhetik meg, ha még van üres hely.“

Véleményünk szerint e rendeletnek a felső kereskedelmi iskolákba való felvételt erősen szigorító intézkedései nemcsak ez iskoláknak a túltermelését szüntetik majd meg, — az 1927/28.-i tanévben 2368 tanuló kapott kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítványt, — hanem a tanulmányi eredményt is erősen megjavítják. Reméljük tehát, hogy e rendelet üdvös hatásaképen iskoláinkban nemsokára a béke-nívót elérhetjük, ezért szívből üdvözöljük azt.

Iskolai nevelés és fegyelmi állapot. Minden középfokú iskola és így a mi intézetünk is, nemcsak tanít, hanem nevel is. A nevelés a tanári munkának a tanítással egyenrangú része. Véleményünk szerint ugyanis csak céltudatos neveléssel válthatók ki a tanulókból azok a lelki értékek, amelyek nélkül megfelelő tanulmányi eredmény el sem képzelhető. Az életben való boldogulás szempontjából is nagyon fontos, hogy az iskolából kikerülő ifjak jó megjelenésű, kifogástalan modorú fiatal emberek legyenek, mert tapasztalásból tudjuk, hogy a jó vagy rossz megjelenés okozta első impressziónak tanulóink jövőjének megalapozásánál sok esetben nagyobb jelentősége van, mint az egyes tantárgyakban való jártasságuknak. A jó modorra, a megfelelő megjelenésre való szoktatás szempontjából fontos segítőtársat látunk a testnevelésben. Az önvédelemre való előkészítés szent céljai mellett, nevelési okokból is mindent elkövettünk tehát, hogy a tanulóink a fennálló nehézségek ellenére is, — iskoláinknak ugyanis tornaterme nincs és csak az állami polgári iskola vendégszeretetét élvezzük —, heti egy órában a testneveléssel kapcsolatos gyakorlati oktatásban is részesüljenek. Örömmel állapítjuk meg, hogy ez oktatás és az ez órákat jellemző erősebb fegyelem növendékeinkre nagyon jó hatást gyakorolt. Az említett célok mellett az önmegtartóztatásra való nevelésről és az önfegyelmezettségre való szoktatásról sem feledkeztünk meg, mert meggyőződésből valljuk, hogy a gondjainkra bízott ifjakat gondos, szorgalmas, takarékos polgárokká nevelni másképpen nem tudjuk. Nevelni és tanítani azonban csak iskolai rend és fegyelem mellett lehetséges. Főtörekvésünk tehát a folyó tanévben is ennek a megszilárdítása volt. Örvendetes a haladás, amelyről e tekintetben beszámolhatunk, mert az iskola fegyelmi állapota az egész tanév folyamán megfelelő volt. Nagyobb, súlyosabb elbírálás alá eső fegyelmi vétségek egyáltalában nem fordultak elő, sőt a kisebb kihágásoknak a száma sem volt igen nagy és ezekkel is főképen az iskola rendjét még teljes mértékben meg nem szakított l. évfolyamban találkoztunk. Az iskolai fegyelemnek kétségtelen bizonyítéka az is, hogy az évfolyamfőnökök a tanulókat lakásaikon történő látogatásaik alkalmával mindig otthon találták. Az iskolai rend szempontjából kedvező momentumként megemlíthetjük még, hogy növendékeink az előadásokat pontosan látogatták és iskolakerülésre valló igazolatlan óramulasztás alig volt.

Az e téren elért eredményt azonban még fokozni és ezzel azt a még mindig létező anomáliát akarjuk megszüntetni, hogy a mai tanulóifjúság természetellenes koraérettsége folytán oly életigényeket támasszon, amelyekre az ifjúság a világháború előtt, a béke boldog éveiben nem is gondolt. Jól tudjuk

azonban, hogy ez ideális célt a szülők segítségével el nem érhetjük. Fogjon tehát össze az iskola és a szülői ház, támogassák egymást nemes törekvéseikben és akkor a siker el nem maradhat.

Egészségi állapot. Az iskola tanulóinak és tanári karának egészségi állapota 1929. február 1.-ig megfelelő volt. Ez idő alatt a tanári testület tagjai között is csak néhány könnyebb természetű, 1–2 napos megbetegedés történt, úgy hogy az első félévben helyettesíteni alig kellett. Február hó első felében azonban a városban járványszerűen fellépett influenza az iskolák növendékei között is annyira elterjedt, hogy az igazgatóktól beérkezett jelentések alapján és a közegészségügyi bizottság javaslatára Zalavármegye Alispánja elrendelte, hogy a középfokú iskolákban a tanítás február 15.-től február 25.-ig szüneteljen. A II. félévi mulasztásoknak a nagyobb száma tehát a járváynak tulajdonítható. Ez időben két tanárunk is megbetegedett és bár az egyiknek a betegsége a tanulmányidőbe is belenyúlt, ez a körülmény a tanítás folytonosságát már nem zavarta, mert megfelelő helyettesítéséről gondoskodtunk. 1929. február 25.-től a tanítás az iskolai év végéig minden kellemetlen momentum nélkül folyt.

Az iskola egészségügyi viszonyait dr. Szabó István, majd dr. Neumann Henrik, az iskola egészségügytanárai állandóan ellenőrizték. Szemvizsgálatot dr. Goda Lipót városi tisztifőorvos háromszor tartott.

Vallásos és hazafias nevelés, iskolai ünnepek. A vallásos szellem ápolására az elmúlt tanévben is nagy gondot fordítottunk. A tanári testület állandóan felügyelt arra, hogy a tanulók vallási kötelességeiket pontosan teljesítsék. Tanáraik és hitoktatóik vezetésével résztvettek felekezeteik istentiszteletein és vallási gyakorlatain. A középiskolák zsidó vallású tanulóitól rendezett Chanuka-ünnepen intézetünk növendékei közül Perlsz Pál és Stolzer Emil III. évf., Biró György és Skopál László IV. évf. tanulók szerepeltek.

A hazaszeretet és a nemzeti érzés ápolására is minden alkalmat felhasználtunk. Állandóan rámutattunk szeretett hazánknak mai szomorú állapotára és azokra a feladatokra és kötelességekre, amelyeket e súlyos helyzet fiatalágunkra ró. Iskolai ünnepeinket ez a szellem és az a törekvés hatotta át, hogy tanulóinkban a nemzeti hagyományokhoz való ragaszkodást és a legnagyobb áldozatokra is hajlandó hazaszeretetet fokozzuk és megerősítsük.

Október 6.-án kegyelettel emlékeztünk meg az aradi vértanúkról. A nap jelentőségét Politzer László IV. évf. tanuló méltatta.

Október 31.-én Kelemen Ferenc, a Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatója, iskolánknak és a kereskedelmi szakoktatásnak igaz barátja a takarékoságról tartott előadást. Kelemen igazgató úrnak nagy tudásra és alapos készültségre valló értékes előadása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy növendékeinkben a takarékoság szelleme megerősödjék. A kérdés iránt való meleg érdeklődésnek adta tanujelét azzal is, hogy a vezetése alatt álló intézet az ő ösztönzésére »A takarékoság jelentősége közgazdasági és kulturális szempontból« és »A takarékoság gyakorlati előnyei különféle példákban« címen pályázatokat hirdetett. A beérkezett 9 pályamű közül a 20 pengős első díjat Politzer László IV. évf. tanuló, a 10 pengős második díjat Simon László III. évf. tanuló, a harmadik díjat, egy ezüst ceruzát pedig Göndör Ottó IV. évf. tanuló nyerte el. Kedves kötelességet teljesítetek, amikor Kelemen Ferenc igazgató úrnak az előadással kapcsolatos fáradozásáért és a harmadik díjképen kitűzött ezüst ceruzáért, a Nagykanizsai Takarékpénztárnak pedig áldozatkészségéért e helyen is köszönetet mondok.

A »Magyar Hét« tartama alatt, november 9.-én a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 76470/1928. VI. számú rendeletének megfelelően, de szívünk sugallatát is követve, a magyar iparpártolás közgazdasági és nemzeti jelentőségét ismertettük.

December 10.-én Surányi Gyula tanár a limanovai hősokról emlékezett meg, az ifjúságot a hősök iránt való tiszteletre és a hazáért való önfeláldozó hősiességre buzdítva.

Március 15.-én ifjúságunk a szokáshoz híven a Nagykanizsai Kaszinó disztermében hazafias ünnepséget rendezett a következő műsorral :

1. Hiszekegy. Énekelte az ifjúság énekkara.
2. Megnyitó beszéd. Tartotta: Halmos István IV. évf. tanuló.
3. Petőfi: 15. március 1848. Szavalta: Böjtös István IV. évf. tanuló.
4. Talpra magyar. Énekelte az ifjúság énekkara.
5. Zsabka: Március. Szavalta: Baumgarten Imre III. évf. tanuló.
6. Bloch: Harmadik magyar rapszódia. Hegedűn előadta Havas Andor I. évf. tanuló, zongorán kísérte Artner Margit kisasszony.
7. Ünnepi beszéd. Elmondta: Politzer László IV. évf. tanuló.
8. Magyarország. Énekelte az ifjúság énekkara.
9. Ábrányi Emil: Márciusi dalok. Szavalta: Perlsz Pál III. évf. tanuló.
10. Szózat. Énekelte az ifjúsági énekkar.

Az ünnepségen Nagykanizsa közönsége oly szép számban vett részt, hogy a terem kicsinek bizonyult. Az ünnepség nemcsak a tanulóifjúság, hanem a megjelent vendégek hazafias érzésének az emelésére is nagyon alkalmas volt.

Május hó 26.-án az intézet ifjúsága a tanári testület vezetése mellett résztvett Nagykanizsa városának a háboru hősi halottainak emlékére rendezett ünnepén.

Június 5.-én a »Zrinyi« sportpályán az évzáró tornavizsgát tartottuk meg, amelyen a város közönsége is megjelent. Ifjúságunk e szereplésével bebizonyította, hogy iskolánk a testnevelés terén is eredményes munkát végez.

Június 29.-én évzáró ünnepet rendeztünk, amelynek keretében a Nagykanizsai Felső Kereskedelmi Iskolát Végzett Tanulók Szövetségét is megalakítottuk.

Szülői értekezletek. Az iskola és a szülői ház között fennálló kapcsolatnak a mélyítésére a f. tanévben is két szülői értekezletet tartottunk, amelyeken az érdekelt szülők és helyetteseik majdnem teljes számban résztvettek. A szülők részéről megnyilatkozó, a multhoz képest erősen fokozódó érdeklődésnek természetesen örülünk, mert ennek elsősorban tanulóifjúságunk látja a hasznát. Ezért érthetetlen, hogy még mindig akadnak szülők, de főképen kosztadók, akik az értekezleteken nem jelennek meg, tanácsainkra nem kíváncsiak és akiknek az iskolával való kapcsolatuk abban merül ki, hogy gyermekeiket beíratják, a tandíjat lefizetik és az év végén kérelemmel és könyörgéssel, esetleg protekcióval próbálnak szorult helyzetükön segíteni. Természetes, hogy a szülők közömböségéből folyó eljárásnak csak a tanuló látja a kárát, mert az év végén való érdeklődés rendszerint elkésett és eredménnyel nem jár. Tisztán a tanulók jól felfogott érdekeire való tekintettel határoztuk el tehát, hogy a jövőben a feltétlenül szükséges szülői érdeklődést, ha kell, kikényszerítjük. A kosztadóknak e kérdésben tanúsított közömbösségét pedig úgy szüntetjük meg, hogy növendékeinknek e helyeken való elhelyezését nem engedjük meg.

A mult tanév folyamán szerzett tapasztalataink a folyó iskolai évben is arra indítottak bennünket, hogy elméleti pedagógiai fejtegetések helyett praktikus kérdések tárgyalásával próbáljuk meg a szülőknek az értekezletek iránt való érdeklődését felkelteni, a rendszerint passzív magatartásukat megváltoztatni s ily módon elérni azt, hogy összejöveteleink valóban az iskola és a tanulóifjúság érdekeit szolgálják.

E meggondolás folyományaképen az október 24.-i első értekezleten az igazgató »Mit kíván az iskola a növendékeitől?« címen tartott előadást, majd

az intézet új fegyelmi szabályait ismertette. A március 10.-i második értekezleten az igazgató a második félévi tanulmány eredményről és az ennek javítását szolgáló eszközökről beszélt, Domány Ármin tanár pedig »Az akarat nevelése« címen értekezett. Az előadásokat mindkét esetben élénk eszmecsere követte, sőt örömmel állapítjuk meg a tényt, hogy az ez évi értekezleteken már több megszivlelésre méltó és megvalósításra is érdemes gondolat felmerült. Kedvező jelenség és céltudatos munkánknak az eredményét látjuk abban is, hogy a f. tanévben a szülők nagyon gyakran kerestek fel bennünket és tanácsainkat kikérték. Magától értetődő, hogy a tanári kar minden egyes tagja mindenkor a legnagyobb örömmel állott a szülők rendelkezésére, informálta és a szükséges tanácsokkal látta el őket.

Hivatalos látogatás. Dr. Szakáll Zsigmond főigazgató úr október 2.-án látogatta meg iskolánkat. Csak egy napig tartózkodott körünkben, de e rövid idő alatt is mind a négy évfolyamban többször hospitált, meghallgatta a tanulók feleleteit és megfigyelte az intézet tanárainak a működését. Tapasztalatait az elnöklete alatt megtartott értekezleten közölte velünk. A széles látókörű pedagógusnak a tanulmányi eredmény fokozását és ily módon a béke-nívó elérését célzó hasznos útmutatásait és nagyértékű tanácsait köszönettel fogadtuk és az említett cél érdekében örömmel követjük is.

Kötelező filmelőadások. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrnak 78883/1925. VI. számú rendelete szerint a Magyar-Holland Kulturgazdasági R.-T.-tól rendezett filmelőadásoknak a látogatása a tanulókra nézve kötelező. Bár a filmnek, mint oktató és szemléltető eszköznek a fontosságát feltétlenül elismerjük, mégis sajnáljuk, hogy ezek az előadások csak általános értékűek és a kereskedelmi iskola speciális céljaihoz kevésbé alkalmazkodnak. Sajnáljuk azt is, hogy a filmelőadásokat délelőtt tartják meg, és így a tanítási időből minden hónapban 2 órát elveszítünk. Növendékeink a f. iskolai évben is 8 oktató filmet néztek meg. Az egyes előadásokat a szaktanároknak összefoglaló ismertetése előzte meg és tette hasznossá.

Ipartelepek látogatása, tanulmányi kirándulás. A kereskedelmi iskola hivatásának csak akkor felel meg, ha kapcsolatos az élettel és növendékeinek gyakorlati ismereteket is nyújt. Meg kell tehát ragadnunk minden alkalmat, hogy tanulóink már tanulmányaiknak az ideje alatt is a gyakorlati élettel megismerkedjenek, hogy abból mennél többet lássanak és elsajátítsanak. E cél érdekében növendékeink szaktanáraiknak a vezetése mellett a f. tanévben nemcsak a fontosabb nagykanizsai ipartelepeket látogatták meg, hanem néhány kereskedelmi és gazdasági vonatkozású intézményt is megtekintettek. Az ipartelepeken tanulóink technológiai tudásukat egészítették ki, a többi helyen pedig egyéb gyakorlati ismereteiket gyarapították. Fogadják az ipartelepek és intézmények vezetői e helyen is hálás köszönetünket a barátságos fogadtatásért, amelyben bennünket részesítettek.

A múlt tanévben rendezett olaszországi tanulmányútunknak a sikere arra ösztönzött bennünket, hogy a megkezdett munkát folytassuk. Nagy szeretettel fogtunk tehát hozzá az ez évre tervezett franciaországi tanulmányi kirándulás előkészítéséhez. Sajnos, hogy e kedvenc tervünket a rossz gazdasági viszonyok folytán megvalósítani nem tudtuk. E tervnek a meghiusulása ellenére sem akartunk azonban lemondani a tanulmányi útakban rejlő nagy pedagógiai és erkölcsi hasznról. Egy kisebb költséggel járó kirándulásnak a rendezését határoztuk tehát el. Így született meg a 3 napra terjedő pécsi tanulmányútnak a gondolata. A kirándulást, amelyen Domány, Marosi és Neufeld tanárok vezetésével 50 tanuló vett részt és amelyről részletesen külön fejezetben számolunk be, március 25., 26. és 27.-én tettük meg.

Természetes, hogy tanulmányútunkat megfelelően előkészítettük. Erre vezethető vissza, hogy programunkat minden zavaró momentum nélkül

lebonyolítottuk. Hálás köszönet illeti meg ezért Markovics Dávid pécsi felső kereskedelmi iskolai tanár urat, aki a kirándulás programjának az előkészítésében és keresztülvitelében hathatósan támogatott bennünket. Köszönetet mondunk az iskolánkat fenntartó izr. hitközség iskolai szakosztályának is, amely áldozatkészségével lehetővé tette, hogy 8 jó előmenetelű, de szegény sorsú tanulónk is résztvehetett e kiránduláson. Dicséret illeti meg azonban a II., III. és IV. évfolyam tanulóit is, akik heti befizetésekkel olyan összeget gyűjtöttek, hogy 8 (3+3+2) osztálytársukat a tanulmányútra elküldhették. Örömmel emlíjtük meg e tényt, mint a kirándulásnak egyik nagy erkölcsi sikerét.

A volt tanulók szövetsége és iskolatársak találkozója. Régen érzett hiányt akartunk pótolni, amikor elhatároztuk, hogy a nagy multra visszatekintő nagykanizsai felső kereskedelmi iskolát végzett tanulóknak a szövetségét megalakítjuk. E törekvés megvalósítására irányuló munkánkat megkönnyítették azok a nemes célok, amelyeket a szövetség zászlajára írtunk és az a tiszteletet parancsoló lelkesedés, amellyel a Budapesten élő tanítványainknak egy nagy csoportja az eszmét felkarolta és terjesztette. A volt növendékeinknek az iskolánkkal szemben megnyilatkozott szeretettel teljes ragaszkodása és hálája, a baráti megértés és szeretet, a mult közös emlékei, az »egyesülésben az erő« tudata, tették lehetővé, hogy ez eszme aránylag igen rövid idő alatt, f. évi június 29.-én testet öltött. Az iskolánk életében is határkövet jelentő esemény, a szövetség megalakítása, amelyről részletesen a jövő tanévi értesítőben számolunk majd be, ünnepi keretek között ment végbe. Az iskolai záróünnepség, a 10, 15 és 20 évvel ezelőtt végzett növendékeinknek a találkozói, — amelyeket ez évben a szokástól eltérően nem pünkösdkor tartottak meg —, a szövetség megalakításának a fényét és bensőségét csak emelték. Adja Isten, hogy a szövetség a hozzá fűzött várakozásoknak mennél jobban megfeleljen és azokat a nemes törekvéseket és ideális célokat, amelyeket hirdet, iskolánknak, a társadalomnak és szeretett hazánknak a javára megvalósíthassa.

A tanári testület társadalmi és irodalmi munkássága. A tanári testület tagjainak az iskolai elfoglaltsága a f. tanévben a normálnál nagyobb volt, ami a tanulmányi eredmény fokozását célzó törekvéseinkre vezethető vissza. A női kereskedelmi szaktanfolyam és a kereskedőtanonc-iskola óráinak az ellátása a tanári kar iskolai munkáját csak növelte. A testület tagjai mégis szakítottak maguknak időt arra is, hogy szűkebb keretekben társadalmi és kulturális tevékenységet is kifejtssenek. Nemcsak mint tagok támogatták az e célokat szolgáló egyesületeket, hanem azok működésében részt is vettek. Nagy érdemet szerzett e téren Surányi Gyula kollegánk, akinek az Irodalmi és Művészeti Körben tartott történeti és irodalmi tárgyú előadásai ez ismereteknek a népszerűsítéséhez nagyban hozzájárultak és a nagyközönség hazafias érzésének az ápolására is nagyon alkalmasak voltak. A vallásos szellem mélyítését szolgálta az az előadás, amelyet Neufeld Simon tanár az izr. hitközség egyik vallásos délutánján tartott.

IV.

Felettes hatóságok.

Az iskolánk felett való felügyeletet első fokon dr. Szakáll Zsigmond kir. főigazgató gyakorolja. A másodfokú felügyeletet a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium VI. ügyosztálya végzi.

Intézetünk fenntartója: a Nagykanizsai Izr. Hitközség, amely az iskola ügyeinek az intézésével az iskolai szakosztályt bízta meg.

Az iskolai szakosztály tagjai :

Elnök : Ötvös Emil, ny. állampénztári főigazgató.

Helyettes elnök : Dr. Goda Lipót, városi tisztii főorvos.

Jegyző : Fábiián Miksa, hitközségi titkár.

Előadók : Balog Dávid, felső kereskedelmi iskolai igazgató,

Halász Jenő, elemi iskolai igazgató.

A tanári testület képviselője : Marosi Géza, felső keresk. iskolai tanár.

Az elemi iskolai tantestület képviselője : Havas Rezső, el. iskolai tanító.

Tagok :

Ádám Róbert, nagykereskedő és gyáros.

Bún Samu, kir. tanácsos, ny. felső kereskedelmi iskolai igazgató.

Dr. Bród Tivadar, ügyvéd, az izr. hitközség elnöke.

Dr. Fried Ödön, ügyvéd.

Grünfeld Miksa, gyáros.

Dr. Halphen Jenő, ügyvéd.

Hirschler Sándor, vezérigazgató.

Kaszter Miksa, kereskedő.

Dr. Kahán Imre, ny. ezredes-orvos.

Kertész József, ny. elemi iskolai igazgató.

Dr. Kertész Lipót, városi állatorvos.

Kleinfeld Ignác, takarékpénztári igazgató.

Löwenstein Emil, nagybérlő.

Dr. Ollop Mór, ügyvéd.

Dr. Rapoch Aladár, ügyvéd.

Rosenberg Oszkár, bankigazgató.

Székely Nándor, ny. v. mérnök.

Dr. Weisz Lajos, ügyvéd.

Dr. Villányi Henrik, ny. felső kereskedelmi iskolai igazgató.

Dr. Winkler Ernő, főrabbi.

Tanári testület :

Balog Dávid, igazgató, felső keresk. iskolákra képesített tanár. A segítő-egyesület elnöke, az áruismeret-vegytani szertár őre. Tanította a vegytant és áruismeretet a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak száma 6. Működik ez intézetnél 27 év óta.

Abádi Imre, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár. A sportkör pénztárosa. Tanította a német nyelvet az I., II., a kereskedelmi ismereteket az I., a magyar kereskedelmi levelezést a II., III., a könyvitelt és gyakorló irodát a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 23. Működik ez intézetnél 4 év óta.

Domány Ármin, középiskolákra képesített rendes tanár. A IV. évfolyamnak a főnöke, az ifjusági könyvtár őre, az önképzőkör vezetője. Tanította a német nyelvet az I., III., a német társalgási gyakorlatokat az I., a magyar nyelvet és irodalmat mind a négy évfolyamban, Heti óráinak a száma 21. Működik ez intézetnél 30 év óta.

Krámer Lajos, polgári iskolákra képesített ny. elemi iskolai tanító, okleveles gyorsíró, óraadó tanár. Tanította a gyorsírást az I., II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 5. Működik ez intézetnél 24 év óta.

Marosi Géza, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár. Az I. évfolyamnak a főnöke, a természettani szertár és a tanári könyvtár őre, a segítőegyesület pénztárosa. Tanította a természettant az I., a mennyiségtant

és politikai számtant a II., III. és IV., a kereskedelmi számtant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 20. Működési éveinek a száma 12, ez intézetnél 7.

Neufeld Simon, igazgatóhelyettes, középiskolákra képesített rendes tanár. A III. évfolyam főnöke, a tanári értekezlet jegyzője, a segítőegyesület ellenőre. Tanította a német nyelvet a II., III. és IV., a német társalgási gyakorlatokat a II., a francia nyelvet a II., III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 21. Működik ez intézetnél 9 év óta.

Dr. Neumann Henrik, iskolaorvos. Tanította 1929. február 1-től az egészségtant mind a négy évfolyamban.

Niessner Viktor, katonai torna- és vivómester, levante-főoktató, óraadó tanár. A sportkör vezető tanára. Tanította a testgyakorlást mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 8 év óta.

Dr. Rosenberg Mór, köz- és váltóügyvéd, óraadó tanár, Tanította a jogi ismereteket a II., III. és IV., a közgazdaságtant a III. és IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 10. Működik ez intézetnél 36 év óta.

Surányi Gyula, középiskolákra képesített rendes tanár. A II. évfolyam főnöke, a földrajz-történelmi szertár őre, az énekkar vezetője. Tanította a földrajzot, történelmet és karéneket mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 18. Működési éveinek a száma 29, ez intézetnél 6.

Dr. Szabó István, iskolaorvos, képesített tisztiorvos. Tanította 1929. február 1.-ig az egészségtant mind a négy évfolyamban. Működött ez intézetnél 7 évig.

Vermes Aladár, középiskolákra képesített óraadó tanár. Tanította a menyiségtant az I., a gépírást a II. és IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 9. Működik ez intézetnél 2 év óta.

Hitoktatók:

Ardai Simon, ny. elemi iskolai tanító. Tanította az izr. hittant az I., II. és III. évfolyamban. Heti óráinak a száma 6. Működik az intézetnél 6 év óta.

Gazdag Ferenc, világi pap, püspöki biztos. Tanította a róm. kath. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 7 év óta.

Horváth Olivér, ág. ev. lelkész. Tanította az ág. ev. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 9 év óta.

Kádár Lajos, ref. lelkész. Tanította a rel. hittant mind a négy évfolyamban. Heti óráinak a száma 8. Működik ez intézetnél 20 év óta.

Dr. Winkler Ernő, főrabbi. Tanította az izr. hittant a IV. évfolyamban. Heti óráinak a száma 2. Működik ez intézetnél 9 év óta.

Házmester és iskolaszolga: Francsics Zsigmond.

V.

A végzett tanítási anyag rövid áttekintése.

I. évfolyam.

Hittan: izr.: A második zsidó birodalom alakulása. A görög uralom. A római uralom. A babilóni iskolák. A zsidóság gazdasági, társadalmi helyzete és szellemi élete az európai középkorban. Ünnepek és szertartások. Egyes imák fordítása.

róm. kath.: Kath. keresztény hittan. Alapvető és ágazatos hittan. A hit, szentségek és szentelmények.

ág. h. ev.: Biblia-ismertetés.

ref.: Egyháztörténelem.

Magyar nyelv. Helyesírás, fogalmazás, alak- és mondat. A prózai írásművek elmélete. A leíró, a történeti, az értekező, a szónoki próza, a levél és szépprózai leírás és elbeszélés. Hazafias és elbeszélő költészet. Költemények és prózai részletek könyv nélkül.

Történelem: Az ókor és középkor politikai, szellemi és anyagi művelődés-története. Az újkor találmányai; a tudományok és művészetek újjászületése. A felfedezések és a gazdasági újjászületés.

Földrajz: A gazdasági földrajz fogalma. Térképismeret és térbeli ábrázolás. A földgömb. A százazföldek és tengerek megoszlása. A felszínalakulatok gazdasági jelentősége. Levegő, éghajlat, termelés. Az ember, mint gazdálkodó alany. Ázsia, Afrika és Ausztrália gazdasági földrajza. Térképek és grafikonok készítése.

Természettan: Szilárd-, cseppfolyós- és gáznemű testek mechanikája. Hőtan. Hangtan. Fénytán. Mágnesség és elektromosság.

Mennyiségtan: A négy alaplételem és a hatványozás. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Aránypár: Elsőfokú függvény. Elsőfokú két ismeretlenű egyenletrendszer. Négyzetgyökkvonás és másodfokú egyenlet. Planimetria és területszámítás. Grafikus ábrázolás vonalakkal és területekkel.

Kereskedelmi számtan: Alaplételek gyakorlása. Mértékek és pénzek. Hármasszabály, olaszgyakorlat, láncszabály, arányos osztás, keverés. Százalékszámítás. Kamatszámítás. Leszámítolás. Takaréketétek kamata. Középlejártat.

Kereskedelmi ismeretek: A gazdasági alapfogalmak. A kereskedelem és személyei. A kereskedelem tárgyai és eszközei. Az áruforgalom. A bankforgalom. Kereskedelmi érdekképviseletek. Adók, illetékek, vám.

Német nyelv és levelezés: Elbeszélések, leírások, kereskedelmi tárgyú olvasmányok. Beszédgyakorlatok. Fordítások magyarból németre. Nyelvtanból az alaktan és egyszerű mondat. Helyesírás, tollbamondás.

Gyorsírás: Fogalmazási gyorsírás. Magánhangzók és mássalhangzók betűjelei, magánhangzók jelképes jelölése. Egyszerűsítések. Magánhangzók és mássalhangzók torlódása, összetett betűjelek, rag és képzőrövidítések. A fogalmazási gyorsírás állandó rövidítései.

Testgyakorlás: Rend- és lábgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Játékok. Atlétika: Futás, ugrás, súlydobás stb.

Egészségtan: Anatómiai és élettani ismeretek az emberről. Mozgás, lélegzés, vérkeringés, emésztőrendszer, idegrendszer, érzékszervek. A levegő, talaj, víz, lakás, fűtés, világítás és szellőzés egészségtana. A táplálkozás és szabályai. Az utca, a hivatal, a gyár, az iparok és ruházatkodás egészségtana.

Szépírás: A magyar és német folyóírás. Rondírás.

II. évfolyam.

Hittan: izr.: A mór és keresztény uralom. A spanyol és portugál zsidók elhelyezkedése Európa különböző államaiban. A kaballa hatása és terjedése. Messianikus mozgalmak. Mendelssohn Mózes és az egyenjogúsításra irányuló törekvések. Ünnepek és szertartások. Egyes imák fordítása.

róm. kath.: Kath. keresztény erkö'cstan.

ág. hitv. ev.: Bibliai ismertetés.

ref.: Egyháztörténelem.

Magyar nyelv: A magyar irodalom költői remekműveinek ismertetése olvasmányok alapján, mindig tekintettel az irodalomtörténeti kapcsolatra. A költői leírások, a verses mondák, a verses mesék, a költői elbeszélések, az eposz, a regény, a balladák, a népdalköltészet, a műdalok, az ódák, az elégia, a tanító költemény, az epigramma, a szatíra, a dráma fogalma, sajátosságai és fajtái.

Történelem: A hitújítás és ellenreformáció kora. Az önkényuralom és állami élet kifejlődése. A felvilágosodott önkényuralom kora. A francia forradalom, szent szövetség és a legújabb forradalmak kora. Legújabb államalakulások.

Földrajz: Európa gazdasági földrajza. Az utódállamok, Német-, Olasz-, Orosz-, Franciaország, a Balkán-félsziget, Anglia, Hollandia, Belgium. Térképek és grafikonok készítése.

Árűismeret: Kémiai alapfogalmak. Hidrogén. Vizgáz. Kaloidok és savaik. Bázis, sav, só fogalma. Az oxigén. A technika melegforrásai. Ipari gázok termelése, sütőipar. A víz technológiája. Hidrogénperoxid. A kén és oxidjai. Kén-sav. Fehéritő ipar. Fertőtlenítés. A nitrogén. Nitrogénipar és termékei. Ammonia. Hűtőipar. A foszfor. Gyújtógyártás. A szén technológiája. A szén oxidjai és szulfidjai. A fémek általában. Magnézium, cink, kéneső, aluminium, ón, ólom, vas, nikkell, ezüst, arany, platina, wolfram, radium. Ontvények. Lugkő, égetett mész, cementek. Konyhasó, szulfátok, nitrátok, foszfátok, karbonátok, szilikátok közül a legfontosabbak.

Mennyiségtan: Gyökvonás. Logarithmus. Az exponenciális egyenlet és függvény. A számtani- és mértani sor. A gyökvonással és logarithmussal kapcsolatban a felület és térfogatszámítás egyszerűbb esetei. Kamatos-kamat utólagos és előleges kamatlábbal.

Kereskedelmi számtan: Értékpapírszámítás a budapesti tőzsdén. Folyószámlák kölcsönös és állandó kamatlábbal. Áruszámlák és árvetés. Arany-ezüst számítás. Pénzrendszerek. Devizasámítás a budapesti tőzsdén. Névérték-számítás.

Könyvviteltan: Az egyszerű könyvvitel rövid tárgyalása. A megnyitó leltár. A könyvek megnyitása. A kettős könyvvitel rendszere. Teljes üzletterv kidolgozása az áruüzlet köréből két alapkönyves módon. A záróleltár és a zárókimutatás.

Magyar kereskedelmi levelezés: Levelek és iratok az áruüzlet köréből. A kiegyenlítés különböző módjairól szóló levelek. A váltóműveletekkel kapcsolatos levelek.

Jogi ismeretek: A jog fogalma, felosztása és forrásai. A magyar közjog főbb intézményei. Általános magánjog. Dologi és kötelmi jog. A családi és erkölcsi jog vázlatja. Az értékpapírok általában. A váltótörvény ismertetése. A csekk-törvény főbb rendelkezései. Elvesztett értékpapírok bírói megsemmisítése.

Német nyelv és levelezés: Olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi életből, a földrajz és történelem köréből. Költemények. Beszéd- és fogalmazó gyakorlatok, fordítások magyarból németre. Az alaktan és mondatlan legfőbb részei.

Francia nyelv és levelezés: Beszélgetes szemléltetés alapján. Az olvasás és kiejtés gyakorlása. Könnyű olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi életből. Nyelvtanból az alaktan, a rendhagyó igék kivételével. Fordítások magyarból franciára.

Gyorsírás: Irodai gyorsírás. Ragok és képzők kihagyása a szöveg nyelvtani összefüggései alapján; hangzáson alapuló rövidítések, (egyszerű kezdőhang, véghangrövidítések, rövidítések betűnagytással, pozícióval. (Az e csoportokba tartozó állandó rövidítések.)

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, kar- és vállgyakorlatok. Egyensúly- és izomgyakorlatok. Lélegzési és ügyességi gyakorlatok. Játék. Atletika: futás, ugrás, súlydobás, stb.

Egészségtan: A szellemi és testi munka egészségtana. Testgyakorlás. sport, játék. Ipari és gyári egészségügy. Munkásbiztosítás. Az érzékszervek élettana és egészségana. Pihenés, szórakozás, alvás. Pályaválasztás.

Géprás: Az írógép leírása. Egyszerűbb gyakorlatoknak, önálló munkáknak tisztán és hibátlanul való elvégzése.

III. évfolyam.

Hittan: izr.: A vallás fogalma, célja és fontossága. A zsidó vallás. A val-
lástan részletezése. Az istentisztelet. Az ima kellékei és fajtái. A második, har-
madik és negyedik ige, ezzel kapcsolatban a szombat és az ünnepek. Egyes
imák fordítása.

róm. kath.: Egyháztörténelem. Ókor. Középkor. Újkor. Az egyház alapí-
tása, külső és belső küzdelmei napjainkig.

ág. hitv. ev.: Az evang. kereszténység világnézete.

ref.: Magyar protestáns egyháztörténelem.

Magyar nyelv: Irodalom, irodalomtörténet és segédtudományai. Ösmű-
veltség és mondák kora. Kodexirodalom. A vallási és politikai harcok irodalma.
A nemzeti szellem hanyatlásának kora. A megújulás és nyelvújítás irodalma.
Nemzeti költészet Petőfig.

Történelem: A magyar nemzet származása, honfoglalás, kalandozások. A
királyság megalapítása. Árpád-házi királyok. Az Anjouk és hazánk fénykora. A
köznemesség és főnemesség küzdelme. Török hódoltság kora. Harcok az
alkotmányért és vallásszabadságért. A nemzeti reformok kora és a 48-as sza-
badságharc. A kiegyezés és legújabb fejlődésünk. Világháború és hazánk. A
magyar országos intézmények történeti fejlődése.

Jogi ismeretek: A jog fogalma, felosztása és forrásai. A magyar közjog
főbb intézményei. Általános magánjog. Dologi és kötelmi jog. A családi és
erkölcsi jog vázlata. Az értékpapírok általában. A váltótörvény ismertetése.
A csekk törvény főbb rendelkezései. Elvesztett értékpapírok bírói megsem-
misítése.

Közgazdasági ismeretek: Szükségletek, javak, vagyon, gazdálkodás. Magán
és társadalmi gazdaság. A termelés és faktorai. A vállalat. Munkamegosztás,
az ipari fejlődés fokai. Verseny, válságok, kartell és tröszt. Forgalom, csere, érték,
ár, pénz. A hitel fajtái és eszközei. A valuta. A kereskedelem intézményei.

Földrajz: Az idegen földrészek gazdasági földrajza. Térképek és grafiko-
nok készítése.

Aruismeret: Kémiai alapismeretek. Ipari szempontból fontos gázok. A
szervetlen kémiai nagyipar termékei. Fémkohászat. A vas technológiája. A víz
technológiája. Az égés és feltételei, láng. A szén technológiája. Gyujtóipar.
Ásványi festékek. Drágakövek. Építőanyagok. Keramika. Műtrágya.

Mennyiségtan: A grafikus ábrázolás módjai. Logaritmus. Exponenciális
függvény és egyenlet. Számítási és mértani sor. Kamatos-kamat és járadék-
számítás.

Kereskedelmi számtan: Devizaszámítás a külföldi piacokon. Tőzsdei műve-
letek. Folyószámlák kettős állandó és kettős változó kamatlábbal, mind a há-
rom módon. Nettó kiegyenlítés.

Könyvvitelten: Bizományi ügyletek elszámolása. A részes ügyletek elszá-
molása osztott és osztatlan eljárással. A kereskedelmi társaságok könyvvitele.
A kamatos folyószámlák állandó gyakorlata.

Magyar kereskedelmi levelezés: Levelek és iratok az áruüzlet köréből. A
kiegyenlítés különböző módjairól szóló levelek. A váltóműveletekkel kapcsola-
tos levelek. A bizományi ügyletekkel, közös ügyletekkel és különféle bankügy-
letekkel járó levelek.

Német nyelv és levelezés: Olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi
életből, a kereskedelem történetéből és a földrajzból. Beszéd- és fogalmazó
gyakorlatok, fordítások magyarból németre. A nyelvtani ismeretek összefogla-
lása, mondattan. A kereskedelmi levelezés köréből: megrendelés, számlalevél,
áruelemzés, értesítés pénzküldésről, a pénzküldemény elismerése, intézvén-
yezés, küldvényezés, elfogadás, behajtás, telepítés.

Francia nyelv és levelezés: Olvasmányok a mindennapi és kereskedelmi élet köréből, a földrajzból. Ezek alapján és ezektől függetlenül beszéd és fogalmazó gyakorlatok, fordítások magyarból franciára. A nyelvtani ismeretek ismétlése, rendhagyó igék. Kereskedelmi levelezésből: adás-vétel, a fizetés módzatai.

Gyorsírás: Átképzés az egységes gyorsírásra. A fogalmazási gyorsírás egész anyaga. Az irodai gyorsírásból a ragok és képzők kihagyása, a szöveg nyelvtani összefüggései alapján. Hangzáson alapuló rövidítések.

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, váll- és törzsfeszítő gyakorlatok. Játékok. Atlétika: futás, ugrás, súlydobás stb.

Egészségtan: A betegségek és okai. Baktérium, immunitás, védekezés a fertőző betegségek és járványok ellen. Sebfertőzés. Állatról emberre ragadó betegségek. A betegápolás elvei és módjai.

IV. évfolyam.

Hittan: izr.: A szertartási jelvények. Szülők tisztelete. Kegyelet. Munkás és munkaadó. Az állam. Tanító és tudós tisztelete. Az emberi élet szentsége. Állatvédelem. Jótékonytság, emberszeretet. Házasság. Tulajdon szentsége. Igazságszeretet. Hazugság, csalás. A munka.

róm. kath.: Apologétika. A theizmus, krisztianizmus és katolicizmus alapigazságai és védelme,

ág. h. ev.: Az evang. keresztyénség világnézete,

ref.: Magyar protestáns egyház története.

Magyar nyelv: A nemzeti irány kora 1848-1882-ig. A modern irány kora 1882-től 1920-ig. Realizmus és nyugatosok. Tudományos irodalmunk 1848-tól napjainkig.

Történelem: Társadalmi alapismeretek. A gazdasági történelem fejlődése az ókor népeitől a jelenkorig, különös tekintettel hazánkra. A világháború gazdasági előzményei és következményei.

Jogi ismeretek: A kereskedelmi törvény ismertetése. Általános tanok. A kereskedelmi ügyletek szabályai. Főbb kereskedelmi ügyletek. Az ipartörvény főbb elvei. A csődtörvény vázlata és csődönkívüli kényszerelgyezés. A kereskedőre vonatkozó főbb büntetőjogi tudnivalók ismertetése

Közgazdaságtan: A nemzetközi kereskedelem. A hitel szervezése, fejlődés megozslása. Magyar agrárpolitika. A magyar kereskedelmi és ipari politika vázlata. Társadalmi politika, pénzügytan, a közgazdaságtan főbb irányai.

Földrajz: Az ember földrajza különös tekintettel a gazdasági viszonyokra. A világforgalom földrajza. Az egyes földrészek és országok áttekintése világgazdasági és világpolitikai szempontból. Grafikonok készítése.

Áruismeret: Szerves vegyületekről általában. Ipari szempontból fontos gázok. Petróleumipar. Erjesztéssel kapcsolatos iparágak. Cukoripar. Keményítőipar. Papirosgyártás. Zsiradékgyártás. A fa száraz desztillációjának termékei. A szerves kémia ipari termékei. Kőszénkátrány termékei, kátrányfestékek és festés. Fonó és szövőipar. Robbanóanyagok. Cserzőanyagok és bőrgyártás.

Politikai számtan: Kamatos-kamat és járadékszámítás előleges és utólagos kamatlábbal, konform kamatlábak ismétlése. Törlesztő terv. Kölcsönárfolyam- és kölcsönkamatláb meghatározás. Ajánlatok összehasonlítása. Életbiztosítás.

Kereskedelmi számtan: Deviza, értékpapír, arany-ezüst és áruárbitrázs. Árvetés. Üzlettervek.

Gyakorló iroda: Az áruüzlet köréből egy nagyobb üzletterv kidolgozása mérleggel. Az aktív- és passív bankügyletek körébe vágó összes üzletesemények könyvelése a részvénytársaság könyveiben. A mechanikai (átíró) könyvelési eljárások ismertetése és gyakorlati példák tanulmányozása. A fontosabb

üzleteseményekkel járó levelek tárgyalása és ismérése különösen a bizományi, a meta és bankügyletek köréből.

Német nyelv és levelezés: Olvasmányok a kereskedelem, földrajz és közgazdaságtan köréből. Beszéd- és fogalmazó gyakorlatok, fordítások magyarból németre. Kereskedelmi szóhasználatok. Levelezésből: árukinálat, hitelkérés, tudakozódás, kiegyenlítés átutalással, csekkel, váltóval, óvás, visszakereset, folyószámla, bizományi ügyletek, részes ügyletek, kifogások, intézkedések, bankügyletek, ajánlkozások.

Francia nyelv és levelezés: Kereskedelmi és közgazdasági tartalmú olvasmányok. Beszéd- és fogalmazó gyakorlatok, fordítások magyarból franciára. Mondattan. Kereskedelmi levelezésből: hitelkérés, váltó, váltóműveletek, bizományi vétel és eladás szállítványozással és bankügyletekkel kapcsolatosan.

Gyorsírás: A kereskedelmi vitagyorsírás szabad rövidítései: kezdőhangrövidítések, véghangrövidítések, vegyesrövidítések, belhangrövidítések. Rövidítések összehúzója. Kereskedelmi levelek mintastenogramokkal.

Testgyakorlás: Rend-, láb-, nyak-, váll- és törzsfeszítő gyakorlatok. Játék, atlétika és szertorna.

Egészségtan: Balesetek és megelőzésük. Kötőszerek és rögtönzésük, betegszállítás. Első segélynyújtás. Alkohol, nikotin és egyéb mérgek.

VI.

Az 1928-29. tanévben használt tankönyvek jegyzéke.

I. évfolyam.

Dr. Bernstein Béla: A zsidóság története.

Dr. Tóttösy Miklós: Dogmatika.

Dr. Koltai-Zilahy: Az írásművek elmélete és olvasmányok.

Domanovszky-Kovács: Történelem I. rész.

Dr. Márton-Dr. Pécsi: Földrajz I. rész.

Simoncsics-Bogdánffy-Stróbel: Természettan.

Szuppán-Havas-Stróbel: Algebra és geometria.

Bogyó-Havas-Oravetz: Kereskedelmi számtan I. rész.

Trautmann-Kuntner: Kereskedelmi alapismeretek.

Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvyakorló és olvasókönyv I. rész:

Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.

Dr. Schack-Nemes: Fogalmazási gyorsírás.

II. évfolyam.

Dr. Bernstein Béla: A zsidóság története.

Dr. Tóttösy Miklós: Katholikus erkölcsstan.

Dr. Koltai-Zilahy: Költői írásművek elmélete.

Kerekes-Komáromi: Történelem II. rész.

Dr. Vadas-Jablonkay: Jogi ismeretek I. rész.

Kirchner-Komáromi: Földrajz II. rész.

- Dr. Bankó-Dancsházy: Kémia és technológia I. rész.
 Szuppán-Havas-Stóbel: Algebra és geometria.
 Bogyó-Havas-Oravecz: Kereskedelmi számtan II. rész.
 Dr. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelezés I. és II. rész.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel I. rész.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv II. rész.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv I. rész.
 Dr. Radnai Béla: Az egységés magyar gyorsírás tankönyve.

III. évfolyam.

- Dr. Bernstein Béla: Zsidó vallástan.
 Dr. Töttös Miklós: Egyháztörténet III. rész.
 Sassi Nagy Lajos-Mészáros: Irodalomtörténet I. rész.
 Kerekes-Komáromi: Történelem III. rész.
 Dr. Vadas-Jablonkay: Jogi ismeretek I. rész.
 Dr. Horn József: Közgazdasági ismeretek I. rész.
 Kirchner-Komáromi: Földrajz III. rész.
 Dr. Szathmári László: Áruismeret III. rész.
 Bogyó-Havas-Stróbel: Politikai számtan.
 Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus és kamattáblák.
 Bogyó-Havas-Oravecz: Kereskedelmi számtan III. rész.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel II. rész.
 Dr. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelező I. és II. rész.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv III. rész.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Schack-Wirker: Német kereskedelmi levelező.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv II. rész.
 Dr. Radnai Béla: Az egységés magyar gyorsírás tankönyve.

IV. évfolyam.

- Dr. Bernstein Béla: Zsidó vallástan.
 Dr. Töttös Miklós: Katholikus hitvédelem.
 Sassi Nagy Lajos-Mészáros: Irodalomtörténet II. rész.
 Kerekes-Komáromi: Történelem IV. rész.
 Dr. Vadas-Jablonkay: Jogi ismeretek II. rész.
 Dr. Horn József: Közgazdasági ismeretek II. rész.
 Kirchner-Komáromi: Földrajz IV. rész.
 Dr. Szathmári László: Áruismeret IV. rész.
 Bogyó-Havas-Stróbel: Politikai számtan.
 Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus és kamattáblák.
 Bogyó-Havas-Oravecz: Kereskedelmi számtan IV. rész.
 Kuntner Róbert: Könyvvitel II. rész és gyakorlóiroda kötete.
 Dr. Schack-Dr. Vincze: Német nyelvgyakorló és olvasókönyv IV. rész.
 Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan.
 Dr. Schack-Wirker: Német kereskedelmi levelező.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv II. rész.
 Dr. Latzkó-Dr. Honti: Francia nyelvkönyv és francia levelező.
 Kozma Bernát: A kereskedelmi gyorsírás tankönyve. Vitagyorsírás.

VII.

Könyv- és szertárak gyarapodása és jelen állapota.

Ifjusági könyvtár.

1929. június 30.-án a könyvtár állománya 1434 munka volt 1559 kötetben. Az 1928/29.-i tanévben ifjusági könyvtárunk 107 művel (123 kötet) szaporodott 411.45 pengő értékben. A könyvtár állománya 1929. június 30.-án 1541 mű, 1682 kötetben.

Tanári könyvtár.

A könyvtár állománya 1928. június 30.-án 910 munka volt 1735 kötetben. A f. tanévben a következő műveket vásároltuk: Tóth Ferenc: Járási Monográfiák; Vitéz Veszprémy Dezső: Dr. Thaly Kálmán életrajza; Dr. Mező Ferenc: Az olimpiai játékok története; Dr. Gróf Teleky István: A szövetkezeti mozgalom sorsa Szovjet-Oroszországban; Dr. Blau Lajos: A zsidó vallás és kultúra; Dr. Hevesi Simon: Dalalat Alhairin; Dr. Guttmann Mihály: A zsidó vallás universalismusa; Dr. Weisz Miksa: Középkori zsidó etikusok; Dr. Hevesi Illés: Szociális törvényhozás a mózesi tanban; Egon Friedell: Kulturgeschichte der Neuzeit II. Band; Andree- Heiderich-Sieger: Geographie des Welthandels; Barbarits Lajos: Nagykanizsa Monográfiája; Bártfai Szabó László: A Széchenyi család története; Csehély Aladár: A magyar gyorsírók szövetségének évkönyve (a V. K. M. ajándéka); A Napkelet, Lexikona (a V. K. M.) ajándéka); Zuber Ferenc: Magyar Sportalmanach (a V. K. M. ajándéka).

Az évi gyarapodás 16 mű 16 kötetben, 186.05 pengő értékben. A könyvtár állománya 1929. június 30.-án 926 munka 1751 kötetben.

Folyóiratok :

Az 1928/29.-i tanévben a következő folyóiratokat járattuk: Budapesti Szemle, Magyar Szemle, Magyar Nyelvőr, Természettudományi Közlöny, Kereskedelmi Szakoktatás, Magyar Statisztikai Szemle, Muzsika (a V. K. M. ajándéka), Hivatalos Közlöny, Revue des Deux Mondes, Velhagen & Klasing: Monatshefte, Neue Rundschau.

Szertárak :

A vegytan-áruismereti szertár a f. tanévben a következő edényekkel és anyagokkal gyarapodott: 6 drb. gázfelfogó henger, 2 drb. üvegcád, 3 drb. főzőpohár, 6 drb. üveg becsiszolt dugóval, 1 üveg kék lakmuszoldat, 1 üveg vörös lakmuszoldat, 200 g. mercuri jodid, 500 g. barnakőpor, 500 g. vaspor, összesen 112.80 pengő értékben. Állomány 1929. június 30.-án 421 darab.

A fizikai szertár részére vásároltunk 1 darab Six-féle maximum-minimum hőmérőt, 1 gőzgép mintát fémből, 1 detektoros rádió készüléket, 2 zink rudat, összesen 84.22 pengő értékben. Állomány 1929. június 30.-án 186 darab.

A földrajz-történelmi szertár az 1928/29.-i iskolai évben 1 földrajzi térképpel gyarapodott. Állomány 33 darab.

A tornaszertár részére ez évben 50 drb. fapuskát, 2 drb. football labdát, 2 pár football cipőt, 10 drb. fekete klott-nadrágot, 1 drb. mérő szallagot, 1 drb. stopper órát, 1 bambusz és 1 svéd gerelyt, 1 drb. birói sipot, 1 drb. football

pumpát és 2 pár sipsont védőt szereztünk be 490 pengő és 85 fillér értékben. A szertár állománya 1929. június 30.-án 334 darab.

Itt említjük meg, hogy az iskolai butorzatnak a kicserélését a f. tanévben folytattuk. Most már 3 évfolyamban újak a padok és asztalok. Az iskolafenntartó e célra ez évben 877 pengőt fordított.

VIII.

Az ifjusági egyesületek működése.

Segítőegyesületünk a f. tanévben is pénzzel és tankönyvek kölcsönadásával támogatta az arra rászoruló tanulókat. Az egyesület azonban nem rendelkezik a szükséges anyagi eszközökkel ahhoz, hogy nemes hivatását megfelelő mértékben teljesíthetné, mert békebeli vagyona teljesen elértéktelenedett. Bénítólag hat az egyesület működésére az a körülmény is, hogy a tantervváltozások folytán szükséges tankönyvcserek miatt minden évben nagyon sok tankönyv értékét veszti. A rossz gazdasági viszonyok következtében a f. tanévben az eddig szokásos rendkívüli adományok is elmaradtak. A tagsági díjakon és néhány nagykanizsai pénzintézet adományán kívül az egyesület bevétele a f. tanévben csak az a 71'21 pengő volt, amelyet néhány tanulónk a karácsonyi vakációban gyűjtött. Ilyen mostoha körülmények között működésünk főképen könyvek kölcsönadására szorított. 81 tanuló 343 könyvet kapott kölcsön. Pénzsegélyben 21 tanuló részesült, akik között 320 pengőt osztottunk ki. Az egyesület pénztári forgalmáról és vagyoni helyzetéről a következő kimutatások adnak részletes felvilágosítást:

Az ifjusági segítőegyesület pénztári forgalma az 1928/29.-i tanévben.

		P	f
Bevétel:			
1. Egyenleg	...	328	40
2. 167 tanuló befizetése à 2.76 P.	...	462	92
3. Ifjusági gyűjtés	...	71	21
4. Szelvények:			
Nemzeti Bank	28.96 P		
Bankegyesület és Délzalai Tkpénztár	8.— P		
Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár	28.— P		
Nagykanizsai Takarékpénztár	9.— P	73	96
5. Adományok:			
Dr. Klein Károly, miniszteri biztos	9.80 P		
Néptakarékpénztár	50.— P		
Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár	40.— P		
Bankegyesület és Délzalai Takarékpénztár	50.— P	149	80
6. Kamatok:			
Néptakarékpénztár	7.79 P		
Bankegyesület és Délzalai Takarékpénztár	22.04 P	29	83
		1114	12
Kiadás:			
1. Könyvszámlák:			
a) Könyvkereskedők számlái	172.59 P		
b) Könyvkötő számlája	61.— P	233	59
2. Segélyek: 12 tanulóknak	120.— P		
9 érettségizőnek	200.— P	320	—
3. Ősztöndíjak	...	73	96
4. Portó	...	—	60
Egyenleg	...	485	97
		1114	12

Nagykanizsa, 1929. június 20.

Neufeld Simon s. k.
ellenőr.

Balog Dávid s. k.
elnök.

Marosi Géza s. k.
pénztáros.

Az ifjusági segítőegyesület vagyonkimutatása az 1928/29. tanév végén.

	Pengő	f	Pengő	f
1. Készpénz			557	17
2. Értékpapírok:				
a) Nagykanizsai Banegyület és Délzalai Takarékpénztár:				
Bún alap $\frac{1}{5}$ darab				
Dr. Villányi „ $\frac{1}{5}$ „				
Balog „ $\frac{2}{5}$ „				
Domány „ $\frac{1}{5}$ „ 1 darab	90	—		
b) Zalamegyei Gazdasági Takarékpénztár:				
Dr. Villányi alap $\frac{37}{20}$ darab				
Bún „ $\frac{6}{20}$ „				
Balog „ $\frac{5}{20}$ „				
Markovics „ $\frac{5}{20}$ „				
Domány „ $\frac{9}{20}$ „				
Neufeld „ $\frac{1}{20}$ „				
Kaufmann „ $\frac{17}{20}$ „ 4 darab	260	—		
c) Nagykanizsai Takarékpénztár; Segítőegyesületi alap 2 drb.	110	—		
d) Nemzeti Bank: 1894-ben érettségizettek alapja 2 drb.	400	—	860	—
3. Tankönyvek: Tavalyi érték	464	04		
Uj beszerzés	172	59		
Könyvkötés	61	—		
	697	63		
Avulás 30 %	207	63	490	—
4. Felszerelés: Tavalyi érték	19	—		
Avulás	2	—	17	—
			1924	17

Nagykanizsa, 1929. június 20.

Neufeld Simon s. k.
ellenőr.Balog Dávid s. k.
elnök.Marosi Géza s. k.
pénztáros.

Önképzőkörünknek ez évi működését Domány Armin vezető tanár a követőekben ismerteti:

Közel négy évtized óta áll fenn iskolánk kebelében a Deák Ferenc önképzőkör, elég hosszú idő arra, hogy nyomot hagyjon intézetünk történetében. Ámbár — s ez sajnó — voltak idők, mikor nem felelt meg céljának, de ezt a korviszonyok okozták. A mi ifjuságunkban nincs meg az a lelkes szeretet, mely az ilyenmő intézményeket azelőtt oly közkedveltekké tette. A mai lázas életben az ifjuságnak is eltűnik az az eszménye, amely hajdan az ifjakat oly nemes versenyre buzdította. Alig hihető, hogy a mai önképzőkörök oly tehetségeket adnak, mint annak idején azok, melyek Petőfit, Aranyt s Jókait adták. Megszűntek az önképzőkörök a tehetségeknek melegágyai lenni, amelynek talán az is az oka, hogy nincsenek tehetségek.

Általános igazság, hogy szakiskolákban nagy szükség van ilyenmő egyesületekre, egyrészt hivatván arra, hogy a szakműveltség mellett a tanulók általános műveltségüket is kimélyítsék, másrészt arra is jók, hogy bennük azok egyénisége és önállósága is megnyilvánuljon és az életbe kilépve, a biztos fellépésben, szabad előadásban jártasságot és készséget mutassanak be.

Ily gondolatokkal köszöntötte a krónikás az új évet a kör történetében, amikor megismétlődött a tisztikar szokásos megválasztása. A vezető tanár

rövid beszéde után, amelyben kiemelte a kör célját s a tagokat munkásságra buzdította, megtörtént a választás.

Elnök: Skopál László IV. évf. tanuló,
 Alelnök: Simon László III. évf. tanuló,
 Titkár: Mancsek István IV. évf. tanuló,
 Altitkár: Brand Sándor III. évf. tanuló,
 Főkönyvtáros: Politzer László IV. évf. tanuló,

Segédkönyvtárosok: Gonda Illés és Donászy Ferenc IV. évf. tanulók és Siftár József és Weisz Iván III. évf. tanulók.

Körünk a múlt évben megújított és a Főigazgatóságtól jóváhagyott alapszabályok értelmében november 18.-án kezdte meg működését, mely tartott április 21-ig. Ez idő alatt 9 rendes gyűlést tartottunk, meglehetősen gazdag műsorral és érdeklődéssel.

Gyűléseink a következő számokból állottak:

1. Bírálatra benyújtott értekezések száma 4 volt, ebből 3 közgazdasági és 1 irodalmi.

2. Szabadelőadások száma 5 volt, tárgyukat a közgazdaság és irodalom köréből vették.

3. A szavalatok száma 14 volt. (Főleg Ady, Petőfi és Ábrányi költeményeiből).

Önképzőkörünk működésének kiemelkedő pontja volt a március 15.-iki hazafias ünnepség, melyet az ifjúsági énekkar közreműködésével a kaszinó nagytermében nagyszámú közönség előtt tartottunk meg. Ez ünnepség szereplőin kívül (Halmos István, Böjtös István, Politzer László, Baumgarten Imre és Perlsz Pál) jegyzőkönyvi dicséretet kaptak ez ünnepségre készített sikeres beszédeikért, ugyancsak Biró György, Skopál László és Stolzer Emil sikeres szavalatáért.

A február 10.-i gyűlésünket Ady halálának 10 éves évfordulóján az elhunyt emlékének szenteltük, mely alkalommal Barta Sándor felolvasott Ady életéről, Stolzer Emil, Biró György és Szollár József a költő verseit szavalták.

Minden évben gyarapodó ifjúsági könyvtárunk ma már 1682 kötetből álló 1541 művel szolgálja az ifjúság művelését.

Beszámoló az ifjúsági sportkör 1928/29. tanévi működéséről.

A sportkör neve: Nagykanizsai négyévfolyamú fiú felsőkereskedelmi iskola sportköre, kerület Székesfehérvár, keszthelyi csoport.

A sportkör igazolási száma: 79, megalakulási ideje 1921. október 1.

A sportkör tiszteletbeli elnöke (igazgató): Balog Dávid felső ker. isk. igazgató.

A sport vezető tanára és lakáscíme: Niessner Viktor, Nagykanizsa.

A sportkör vezető tanára testnevelési tanár-e? igen.

Az intézet tanulóinak teljes létszáma: 161.

A magántanulók, illetve magánvizsgázók száma: 4.

A testgyakorlás alól felmentettek száma összesen: 2.

A testnevelési alap fizetési alól felmentettek száma: —

A sportkörben működő tagok száma korosztályonként: I. korosztály (10, 12 évesek): — II. korosztály (12–14 évesek): 3, III. korosztály (14–15 évesek): 24, IV. korosztály (16 éven felül): 132. Összesen 159.

A korosztályok sportköri foglalkozásának heti óraszámja összesen: 8.

A működő osztályok: játék, torna, atlétika, úszás, vívás, télisport, céllövészet, turisztika, evezés, egyéb: tenisz, atlétika, vívás, football.

Van-e az intézetnek tornaterme? Nincs.

Van-e az intézetnek játékra alkalmas udvara? Igen. Hány m²? 650.

Kölon játszótere? Nincs.

Melyik sporttelepen gyakorolnak a tagok? Nagykanizsai »Zrinyi« sporttelepen, hányszor hetenkint? Egyszer.

Van-e uszoda? Nincs. Hányan tanultak meg úszni az iskolai év alatt?

— Hányan tudnak összesen? 104.

Télisport üzésére van-e mód? Igen.

Melyik sportnemből rendezett a sportkör házi-, intézetközi-, csoport-, kerület-, országos versenyt? házi: atlétika és torna, intézetközi: football.

Melyik KISOK versenyben, hol, mikor, hány taggal vett részt a sportkör? —.

A mult iskolai évben a szünidőre társadalmi egyesületeknek kiadott sportkörü tagok száma: —.

A sportkör vagyonának mult évi maradványa: 427 P 93 f.

A jelen tanévben testnevelési járulékból befolyt 40% részesedés: 320 P 64 f.

A jelen tanévben befolyt egyéb bevételek összege: 49 P 36 f.

A sportkör jelen tanévi összes kiadása: 542 P 51 f.

Maradvány: 255 P 42 f.

A sportkör működésére vonatkozó egyéb feljegyzések: 1928. október 7-én a csurgói tanítóképzővel, 1928. október 28.-án és november 12.-én a kaposvári fiú felsőkereskedelmi iskolával intézetközi footballmérkőzést tartott; június 5.-én évf. záró tornaünnepséget rendezett.

A sportkör által esetleg rendezett csoport-, kerületi-, vagy országos verseny részletes eredménye: —.

Nagykanizsa, 1929. június 20.

Niessner Viktor s. k.
a sportkör vezető tanára.

A tanulmányi kirándulási alap zárószámadata:

Bevétel:

1928. július 1.	Egyenleg a mult tanévről	120.30 P
1928. július 1.	126 tanuló befizetése	126.— „
1928. szeptember 15.	40 tanuló befizetése	40.— „
1929. január 25.	1 tanuló befizetése	1.— „
1929. március 30.	A pécsi tanulmányi kirándulásról maradt ...	1.— „
1929. június 15.	Kamat	18.75 „
	Összesen:	307.05 P

Kiadás:

1928. október 1.	3 drb. Baedekerért	38.93 P
1928. november 30.	A tervezett fraciaországi kirándulás költségei	10.— „
1929. március 20.	Rausz József III. évf. tanulónak kiutalt összeg a pécsi kirándulásra	20.— „
1929. március 20.	Plander László IV. évf. tanulónak kiutalt összeg a pécsi tanulmányi kirándulásra	20.— „
1929. június 20.	Egyenleg	218.12 „
	Összesen:	307.05 P

Nagykanizsa, 1929. június 20.

Neufeld Simon s. k.
igazgató h.

Balog Dávid s. k.
igazgató.

IX.

ADOMÁNYOZÓK

az 1928/29.-i iskolai évben.

Az adományozó neve	Az adományt kapta	Évf.	P	f
A Soproni Kereskedelmi és Iparkamara adománya 240— P	Skopál László	IV.	240	—
Az Angol Magyar Bank adománya 100— P	Biró György	IV.	50	—
" " " " " " " " " " " " " "	Steiner József	II.	50	—
A "Nagykanizsai Bank"egyesület és Délzalai Takarékpénztár adománya 200— P	Segítőegyesület		50	—
" " " " " " " " " " " " " "	Berger Gyula (ruhasegély)	I.	25	—
" " " " " " " " " " " " " "	Jerzsa József	III.	25	—
" " " " " " " " " " " " " "	Kohn Ferenc	I.	20	—
" " " " " " " " " " " " " "	Szántó István	I.	20	—
" " " " " " " " " " " " " "	Haár Gyula	II.	20	—
" " " " " " " " " " " " " "	Tulezi István	II.	20	—
" " " " " " " " " " " " " "	Graf Gyula	III.	20	—
A Nagykanizsai Takarékpénztár adománya 80— P	Berger Andor	IV.	40	—
" " " " " " " " " " " " " "	Fliszar Ferenc	IV.	40	—
A Néptakarékpénztár adománya 70.— P	Segítőegyesület		50	—
" " " " " " " " " " " " " "	Önképzőkör		20	—
A Zalaegerszegi Gazdasági Takarékpénztár adománya 140— P	Önképzőkör		50	—
" " " " " " " " " " " " " "	Segítőegyesület		40	—
" " " " " " " " " " " " " "	Plander László	IV.	25	—
" " " " " " " " " " " " " "	Rausz József	III.	25	—
A Dunántúli Szeszfinomító adománya 50— P	Brand Sándor	III.	25	—
" " " " " " " " " " " " " "	Friedrich Rezső	II.	25	—
Az OMKE adománya 40— P	Rotter Zoltán	II.	20	—
" " " " " " " " " " " " " "	Jerzsa József	III.	20	—
A m. kir. I. és II. sz. postahivatalok adománya	Döme Lajos	I.	20	—
Dr. Villányi Henrik alapítványának a kamatai	Vass József	IV.	14	55
Egyéb tanári alapok és a Kaufmann alap összesített kamatai	Böjti István	II.	21	—
Az 1894-ben érettségizettek alapítványainak kamatai	Ondrecska Elemér	I.	28	96
Az 1903-ban érettségizettek adománya 1 ar. 20 fr.	Berger Gyula	I.	22	—
Az 1906-ban érettségizettek alapítványának kamatai	Weisz Béla	I.	20	—
Összesen			1046	51

Fogadják a nemesszívű adományozók az iskolánk irást tanúsított jóindulatukért e helyen is hálás köszönetünket.

X.

Pécsi tanulmányutunk.

A tavalyi nagyszerű külföldi tanulmányutunk után, a Dunántúlra ezt a nagy ipari gócpontját, Pécsset szemeltük ki kirándulásunk céljának. Az időjárás is nagyon kedvezett, megjött a tavasz, amely magával hozta kiránduló 50 tanulóink jókedvét. A vasút gondoskodott kényelmes elhelyezkedésünkről és a nagy vasúti kocsit vígan éneklő, mosolygó ifjúságunk töltötte meg. Sajnos, alig haladtunk pár kilométert, máris láttuk elszakított területünk határvonalát. Szép volt a táj, melyen átrobtunk, fájdalmas volt a Mura látása, kanyargása, egy-egy beszögelése, a mi földünk testébe és az a tudat, hogy a Dráva nem is egészen határfolyó, mert a határ néha átlépi a folyót. Ifjúságunk még sokáig a látottak hatása alatt állott, az irredenta nóták, a Talpra magyar, Csinom Palkó és a többi hazafias dalok még füleinkben csengtek, amikor Pécsre érkezünk. Kedves fogadtatásban részesültünk. A pécsi felső kereskedelmi iskola rendkívül előzékeny tanára Decsi Antal kollegánk öt cserkésszel várt bennünket, akiket kalauzolásunkra rendelt mellénk. Kijelenthetem, hogy ifjúságunk pécsi tartózkodásunk alatt a legpéldásabban viselkedett. Kifogástalanul meneteltek, udvariasan viselkedtek és minden iránt élénken érdeklődtek. Uri magatartásukkal feltétlen becsülést szereztek maguknak és az iskolánknak.

Este 6 órakor vonultunk be a városba. Amint kiléptünk az állomás épületéből, azonnal a szép város közepében voltunk s önkéntelenül az jutott eszünkbe, milyen kár lett volna, ha ezt a fekete gyémántot, amely egyuttal a kultúra melegét is adja a Dunántúlra, ezt a régi várost, mely már a rómaiak idejében is virágzó gyarmat és történelmünk folyamán hazánknak egyik kiemelkedően fontos gócpontja volt, elcsatolták volna tőlünk a szerbek. Utunk az izraelita templom mellett vezetett el, ahol orgonabúgás jelezte a Purim örömnep megérkezését. Megállítottuk a sort és az izraelita tanulókkal bementünk a templomba, meghallgatni a hálaadó istentiszteletet. Az izraelita hitközség növendékeink vallásos érzésének e megnyilvánulását örömmel vette tudomásul, tiszteletreméltó vezetősége megjelent vacsoraasztalunknál és kedélyesen töltötte velünk az estét. Köszönjük nekik e kedvességet, valamint azt a kitűnő étkezést, amellyel diákmenzájukon bennünket elláttak. Ezután szállásunkra mentünk én csakhamar csendes lett a ház, ifjúságunk készült a másnapi turázásra. Korán keltünk és autóbuzszon kimentünk a szénbánya Szent István aknájához. Legelsősorban köszönetet mondunk e nagy üzem igen tisztelt vezetőségének a szíves fogadtatásért. A bánya mérnökei, akik növendékeinket csoportokban vezették, élénk magyarázataikkal megértették ifjúságunkkal a hatalmas vállalat technikáját és megcsodáltatták annak tökéletes berendezését. A bánya cca 200 m. mélységébe nem szállhattunk le, mert a munkásokat nem akadályozhattuk meg dolguk végzésében és 50 tanulóink különben sem férhetett el a szűk folyosókon és aknában. Láttuk a higiénikus felszerelésüket, a munkások fürdőjét, öltözőjét, a Davy lámpák különböző újabb javított formáit, amellyel a bányász a tárnába világít és megóvja magát a mérges gázoktól. Bementünk az első segítséget nyújtó helyiségbe, ahol a megsebesült vagy elájult munkás bekötözésére és életrekeltésére szűses felszereléseket vizsgáltunk. Az életrekeltést egyik tanítványunk az ottlevő mérnök úr be is mutatta. Azután felmentünk a hat emelet magas toronyba, ahol láttuk azt a hatalmas 5000 voltos hajtott kereket, mely a bánya mélyéből kiemeli a szénrel telt kocsikat. Lenn, a mélyben pedig a kocsik kikapcsolását és továbbszállítását néztük meg. Nagy tetszéssel vizsgáltuk a drótkötélpályát, amelyen a kocsik gurulnak. Egyik pályán a telt kocsik mentek lefelé, a másikon az üresek mentek vissza. —

Ennek hajtására egy másik nagyméretű villanytelep szolgál. A szénnel telt kocsikat vasúti kocsikba ürítik, amelyek azt átviszik a villanytelepre és szénmosóba, a mi második stációnkra. Kellemesen éreztük magunkat itt is, ahol szintén az üzem érdemes vezetősége kalauzolt bennünket és adta meg a szükséges magyarázatokat. A telepen egész társaságunkat lefényképezték és több kisebb felvétel keretében egy nagy képet küldtek iskolánknak, amely tanári szobánk egyik díszje és kedves emlékünk a pécsi tanulmányi útról. A szénmosóban többféle tisztításon megy keresztül a szén, majd megtisztulva hidraulikus sajtóba kerül, mely téglafarmájává alakítja. A briketté nem alakított szenet is felhasználják, mint porszenet, míg a salak hatalmas hegységet alkot már a telep mellett, ahová hullámvasút viszi. A villanytelep nemcsak Pécsre, de környékét, sőt még Szigetvárt is ellátja. Tervbe vettük, hogy még Zalának is ez szolgáltatná az áramot. Benn voltunk a gyönyörű, ragyogó tisztaságú, hatalmas áramfejlesztő teremben, végig jártuk az árammérőket, megtekintettük a regisztráló szerkezetet s általában csodálhattuk a kiválóan nagy méreteket.

Igen nagy szeretetet tapasztaltunk a bőrgyárban, amelynek igazgatója volt tanulónk. A gyár nagyságával lepott meg bennünket. Egy nagy teremben szépen csoportosítva száz és száz nyersbőr feküdt. Egy másikban egy hatalmas medencében vízben áztak a bőrok. Az innen kikerült pőrétet más medencében csergették. Láttuk a hatalmas forgó hordókat, amelyekben ványolták és a hengeres forgató sajtókat, melyekben nyújtották. Láttuk a bőr szárítását, érdekességének lecsiszolását, fényesítését, vasalását, mérlegelését és csomagolását, végre megtekintettük a kész felső bőrt, talp és szijraktárakat is. Közben a gyár vezető mérnöke mindent megmagyarázott, majd az igazgató úr magyaros szivességgel mindnyájunkat megvendéglelt. Meglátogattuk még a Littke pezsgőgyárat és valami keveset láttunk a Zsolnai gyárból is. A Littke gyárban egyik tanulónk a vezető tisztviselő kérésére elmondta a pezsgőgyártást, amint azt az iskolában tanulták, aztán körüljárta velünk a pincéket, melyekben a pezsgőgyártást szolgáló berendezéseket és a gyártás különböző részeit nézhettük meg. A Zsolnai gyárban korongokat láttunk, amelyeket lábbal hajtottak és amelyekben a már gyurt porcellán anyagból valamilyen formára készítették a különböző tárgyakat. Eljutottunk a kemencéhez, amelyekben a már kiszáritott edényeket égették. Innen a diszitőkhöz vonultunk, ahol igen nagy ügyességű fiatal és idősebb emberek játszi könnyedséggel, hajszálvékony ecsettel, a legszébb előrajzolt mintákat festették. Bemutatták még a kész raktár egy részét. Maga az udvar a majolika reliefjeivel kellemesen hat a látogatóra.

Jól sikerült kirándulásunk betetőzéseül a gyönyörű székesegyházat tekintettük meg. Lementünk a katakombákba, a régi kápolna romjaihoz, megcsodáltuk a templom belsejét, a gyönyörű festményeket, Székely, Lodz hazánkfianak és más külföldi kiválóságoknak falfestményeit, Zala György szobrait, a Szent István idejéből fenmaradt templomrészét, a templom egész művészi berendezését, melyek mind mély benyomást keltenek bennünk. Szabad időnket sétákkal töltöttük el. Voltunk a Mecseken, bejártuk a várost, amelynek nagyvárosi jellegét a szépen burkolt utcák, villamos vasut, a nagy forgalom, a sok szép templom és a számos, gyönyörűen épített középület domborítják ki. A szerdai hetivásárra beözönlő sokácoknak népviseletét rendkívül érdeklődéssel szemléltük. Március 27-én este 6 órakor, a mi hűséges kísérőinktől, Decsi tanár úrtól és az 5 cserkészről a vasútállomáson szívélyes búcsút vettünk és sok szép emlékekkel megrakodva, hálásan gondolva Pécsre, tértünk haza.

Marosi Géza.

XI.

A tanulók névsora és érdemsorozata.

Érdemjegyek:

1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen.

Magaviselet:

1 = példás, 2 = jó, 3 = szabályszerű, 4 = kevésbé szabályszerű.

Külső alak:

1 = szép, 2 = rendes, 3 = tűrhető, 4 = rendetlen.

I. ÉVFOLYAM.Évfolyamfőnök: *Marosi Géza.*

A tanuló neve, születésének helye és éve, vallása	Hit- és erkölcsian	Magyar írt. és irod.	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Ker. számokban	Ker. ismeretek	Német ny. és lev.	Gyorsírás	Testgyakorlás	Egészítéskor	Szépírást	Írásb. dolg. küla.	Magaviselet
Ádám József, Nagykanizsa, 1914. izr.	1	2	1	1	1	3	2	1	1	1	3	1	2	2	2
Baj József, Nagykanizsa, 1914. r. k.	2	3	2	2	3	3	2	3	3	1	2	2	2	1	2
Báder Jenő, Tótszerdahely, 1914. izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	2	2
Berger Gyula, Zalaszentmihály, 1912. izr.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Berger Sándor, ism. Nagykanizsa, 1910. r. k.	3	3	4	3	2	2	3	4	3	1	3	3	3	3	2
Breyer Zsigmond, Zalaegerszeg, 1914. izr.	1	2	2	2	3	1	1	2	2	1	2	2	3	2	2
Deutsch Andor, Lenti, 1912. izr.	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dolmányos József, Nagykanizsa, 1915. r. k.	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3
Döme Lajos, Nagykanizsa, 1911. r. k.	2	3	2	2	3	2	3	3	3	1	3	2	3	2	1
10 Ernst Tibor, Nemesördemic, 1914. izr.	3	4	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	4	1
Fischel Andor, Nagykanizsa, 1913. izr.	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1	3	2	3	4	2
Fischer Pál, Nagykanizsa, 1914. izr.	1	3	1	3	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Furmen Elemér, Nagykanizsa, 1913. r. k.	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3	2	3
Havas Andor, Nagykanizsa, 1914. izr.	2	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1
15 Horváth Géza, Nagykanizsa, 1914. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	fm	2	2	3	2
Horváth János, Kaposvár, 1913. r. k.	1	3	1	1	1	3	3	2	3	2	1	1	2	2	1
Járfás Bálint, Martonvásár, 1913. r. k.	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Járfás Béla, Dióskál, 1913. r. k.	2	3	3	2	4	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Kamenár Géza, Nagykanizsa, 1914. r. k.	3	4	4	3	4	3	4	4	4	3	3	3	3	3	1
20 Kaszab István, Berettyóújfalu, 1912. ref.	1	3	2	2	1	2	2	2	3	2	3	1	2	2	1
Kohn Ferenc, Zalavár, 1913. izr.	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1
Kohn József, Kadarkút, 1914. izr.	2	3	1	3	3	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2
Korein Sándor, Pacsá, 1914. izr.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	2	1
Kovacsics Ernő, Wien, 1914. r. k.	2	4	3	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	2	1
25 Krakauer Ferenc, Berzence, 1911. r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	1

A tanuló neve, születésének helye és éve, vallása		Hil- és erdőlcstan	Magyar fog. és irod.	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségian	Kér. számítan	Ker. ismeretek	Német ny. és lev.	Gyó. írás	Társ. gyakorlat	Egyszerűsége	Szépírá	Írás. dog. kü. a.	Magav. se. t.
	Kránitz József, ism., Bagolasánc, 1911. r. k.	2	3	4	4	3	3	3	3	3	2	1	2	1	2	1
	Leitner Ferenc, Nagykanizsa, 1914. ízr.	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	1
	Lichtenstein Miklós, Kiskunhalas, 1915. ízr.	3	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	3	3	1
	Lindbauer Gusztáv, Fonyód-Máriat. 1914. r. k.	1	3	2	2	3	3	3	3	3	1	2	2	2	2	1
30	Lung Jenő, Zalalövő, 1914. r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Márton György, Tapolca, 1914. ízr.	1	2	2	2	2	3	2	2	3	1	2	1	3	2	1
	Mohl Géza, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	4	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	1
	Novotni István, Balatonboglár, 1912. r. k.	1	4	3	3	3	3	4	3	3	3	2	3	3	3	1
	Ondreška Elemér , Komárváros, 1913. r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35	Pataki Sándor, Nagykanizsa, 1913. r. k.	3	4	4	4	3	4	4	4	4	3	2	3	3	3	2
	Pollák Ede, Nagykanizsa, 1914. ízr.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	3	2
	Polony László, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	2
	Pöcze János, Balatonmagyaród, 1913. r. k.	1	3	2	1	2	3	2	2	2	2	1	1	2	3	1
	Rosenberger Mihály, Fonyód, 1914. r. k.	2	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
40	Simon Gyula, Somogyzentmiklós, 1913. r. k.	1	4	4	4	3	3	4	4	4	2	2	3	3	3	1
	Steiner Sándor, Nyitra, 1915. ízr.	2	3	3	3	3	2	3	3	4	1	2	2	3	3	1
	Stern István, Nagykanizsa, 1913. ízr.	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2	3	3	2
	Szabadi Béla, Nagykanizsa, 1914. r. k.	1	3	3	3	2	3	3	3	4	3	2	2	2	2	1
	Szabados István, Marcali, 1914. ízr.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	2	1
45	Szántó István, Székesfehérvár, 1914. ízr.	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1
	Szegő Andor, Nagykanizsa, 1913. ízr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	4	3
	Szekeres József, Fiume, 1911. r. k.	3	3	3	3	4	4	4	3	4	3	3	3	3	2	1
	Weisz Béla, Zalamerenye, 1914. ízr.	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1	3	2	1
	Wilde Imre, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	3	3	3	3	4	3	3	4	3	2	3	2	2	2
50	Zwillinger Károly, Nagykanizsa, 1914. ízr.	3	3	3	4	3	4	3	3	3	2	3	3	2	2	1

Kimaradtak :

Gyutai Ferenc, Gelse, 1913. r. k.
 Szokol Ferenc, Nagykanizsa, 1910. r. k.
 Zsampach Vilmos, Grác, 1911. r. k.

II. ÉVFOLYAM.

Évfolyamfőnök : *Surányi Gyula.*

35

A tanuló neve, születésnek helye és éve, vallása	Hit- és erkölcsstan	Magyar fog. és irod.	Történelem	Jogi ismeretek	Földrajz	Kémia és technol.	Mennyiség. és p. sz.	Ker. számtan	Könyvvitel	Magyar ker. lev.	Német ny. és lev.	Francia ny. és lev.	Gyorsírás	Testgyakorlás	Egészségtan	Gépirás	Írásh. dolg. külal.	Magaviselet
Böhm Ignác, ism., Nagykanizsa, 1912. ág. ev.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	-	2	1	
Böjti István, Becsehely, 1913. r. k.	1	2	2	2	3	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	
Büki József, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	3	4	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	2	2	1	
Cindrich László, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	2	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1	2	1	
5 Deák Péter, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	4	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	1	2	2	4	
Eichner László, Nagykanizsa, 1912. izr.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	2	2	2	
Eppinger Pál, Veszprém, 1913. izr.	3	4	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	4	2	
Fridrich Rezső, Wien, 1911. r. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	
Gozdán Ernő, Nagykanizsa, 1913. r. k.	2	4	3	2	3	4	4	3	3	3	4	4	3	2	3	2	3	
10 Haár Gyula, Barcs, 1913. r. k.	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	
Horváth Kálmán, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	
Kaiser Simon, Pozsony, 1911. izr.	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	2	2	
Kertész Ferenc, Barcs, 1913. izr.	2	3	2	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	1	2	3	1	
Kirschner László, Nagykanizsa, 1913. izr.	1	1	2	3	2	2	2	2	2	3	1	2	1	2	1	1	3	
15 Kotnyek László, Somogysztmiklós, 1911. r. k.	1	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	
Kugler Imre, Gelse, 1910. r. k.	2	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	2	-	4	1		
Kuti Ernő, Zalavár, 1912. r. k.	2	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3	4	3	1	3	2	2	
Lángi Gyula, Marcali, 1912. r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	2	2	1	
Lutár Sándor, Somogyszob, 1910. ref.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	
20 Lyubics Aladár, Nagykanizsa, 1910. r. k.	2	3	3	2	3	3	4	3	3	3	3	4	3	2	-	3	1	
Medjimorecz Imre, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	3	2	3	1	2	3	2	3	2	3	2	3	1	2	1	1	
Molvarecz Zsigmond, Sziszek, 1912. r. k.	2	3	3	4	4	4	4	3	3	4	3	3	3	3	2	3	1	
Michalovics Béla, Csákány, 1912. r. k.	2	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	3	2	
Nagy József, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	2	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	1	1	2	2	
25 Németh László, Lengyeltóti, 1912. r. k.	1	3	2	3	2	2	3	3	3	3	3	1	3	1	2	2	1	
Osterer Károly Muraszombat, 1910. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2	2	1	2	1	
Paragi Ferenc, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	1	3	1	
Pichler János, Vizvár, 1912. izr.	2	3	4	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Profeld Frigyes, Murarátka, 1912. r. k.	1	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	
30 Rottler Zoltán, Gelse, 1912. izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	
Sáfrán László, Nagykanizsa, 1913. r. k.	1	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2	2	2	1	1	1	2	
Singer Gyula, Nagykanizsa, 1912. izr.	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	1	1	2	3	1	
Steiner József, Nagykanizsa, 1913. izr.	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Temesváry Lajos, Murakeresztur, 1912. r. k.	2	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	2	1	2	2	3	
35 Tóth Pál, Balatonberény, 1909. r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	-	3	2	
Tulezi István, Egervár, 1911. r. k.	1	2	2	2	1	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2	2	1	
Ujváry Géza, Nagykanizsa, 1912. r. k.	2	4	4	3	4	3	3	4	4	4	4	4	3	3	2	4	3	
Wirth György, Balatonsztygyörgy, 1914. izr.	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2	2	3	1	2	1	2	
Wolf Ernő, Szombathely, 1910. r. k.	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	2	2	-	1	2	
<i>Kimaradtak :</i>																		
Kertész István, Budapest, 1911. izr.																		
Mézer Károly, Csurgó, 1912. ref.																		
Tóth Béla, Nagykanizsa, 1912. r. k.																		
<i>Magánvizsgáló :</i>																		
Bárdosi Pál, Poroszló, 1907. ref.	3	3	3	2	3	2	3	4		3	4	3	3	-	3	-	2	-

III. ÉVFOLYAM.

Évfolyamfőnök: Neufeld Simon.

A tanuló neve, születésének helye és éve, vallása	Hit- és erkölcsstan	Magyar fog. és irod.	Történelem	Jogi ismeretek	Közgazdaságtan	Földrajz	Áruismeret	Mennyis. és pol. szót.	Keresk. számtan	Könnyvvel	Levelezés	Német ny. és lev.	Francia ny. és lev.	Gyorsírás	Testgyakorlás	Egészségtan	Írásb. dolg. külal.	Magaviselet
	Adlovits Sándor, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	4	2	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3
Barta Sándor, Nagykanizsa, 1912. izr.	2	3	4	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Bauer László, Enying, 1909. izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	4	2
Baumgarten Imre, Nagykanizsa, 1909. r. k.	2	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3
5 Blaskó József, Somogyosztmiklós, 1910. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	2	1	2	2	1	1
Brand Sándor, Nagykanizsa, 1912. izr.	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1
Czotter András, Szepetnek, 1911. ág. ev.	2	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Fider István, Nyergesujfalu, 1910. r. k.	2	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2
Gottreich Tibor, Nagykanizsa, 1911. izr.	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1
10 Gráf Gyula, Nagykanizsa, 1912. r. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	2	1
Grosz István, Balatonboglár, 1912. izr.	2	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	2	2
Jerzsa József, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	2	2	2	2	1	3	2	2	3	3	2	1	1	1	2	1
Kaszás Sándor, Tapolca, 1912. izr.	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2	1	1
Köszegi István, Székesfehérvár, 1912. r. k.	1	3	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1
15 Lusztig István, Nagykanizsa, 1912. izr.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	1	3	2	3	2	2
Miklós János ism., Kaposvár, 1911. r. k.	1	3	2	2	3	2	2	1	2	2	3	2	3	2	2	2	3	2
Nagy László, Tolcsva, 1909. ev. ref.	2	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2
Neufeld Ferenc, Galambok, 1912. izr.	1	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1	1
Perlsz Pál, Osztopa, 1913. izr.	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3
20 Porogi János, Nagykanizsa, 1911. r. k.	2	3	3	2	2	2	3	3	4	3	4	3	3	2	2	3	2	2
Pöcsét Lajos, Légrád, 1910. ág. ev.	2	2	3	2	2	3	2	1	1	2	2	2	2	3	1	2	1	1
Prucser Ferenc, Nagykanizsa, 1910. r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	4	3	4	3	3	1	2	3	1	1
Rausz József, Szombathely, 1911. r. k.	1	2	1	2	3	1	1	2	2	3	2	2	1	1	1	1	1	1
Rácz Károly, Nagykanizsa, 1910. r. k.	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	2	2
25 Ress Ottó, Pozsony, 1911. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	2	3	2	1	1
Rothschild Ernő, Dechtár, 1910. izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	3	2
Schultz Károly, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	2	2
Siftár József, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	3	2	3	3	1	2	3	3	3	3	3	1	1	1	3	1	1
Simon László, Székesfehérvár, 1911. ev. ref.	1	2	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	1
30 Sió József, Nagykanizsa, 1907. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	4	3	3	1	2	3	2	2
Stolzer Emil ism., Nagykanizsa, 1911. izr.	2	2	3	2	2	3	1	1	1	2	2	1	2	2	1	3	2	2
Tadler József, Nagykanizsa, 1911. r. k.	2	4	3	3	3	3	3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	1	1
Taschner Ferenc, Semjénháza, 1911. r. k.	1	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3	3	1	3	3	1	1
Varga Lajos, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	3	2	1	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	1	2	2
35 Vastag István, Légrád, 1908. r. k.	1	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	1
Verebély István, Nagykanizsa, 1910. r. k.	2	4	4	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	1	3	4	2	2
Weisz Iván, Szigetvár, 1912. izr.	2	2	2	1	2	3	1	1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2
Magánvizsgázó:																		
Pollák Mihály, Bata, 1908. izr.	2	4	4	3	3	4	3	4	4	3	2	3	3	4	-	2	2	-

IV. ÉVFOLYAM.

Évfolyamfőnök : Domány Armin.

A tanuló neve, születésének helye és éve,
vallása

	Hit- és erkölcesstan	Magyar fog. és irod.	Történelem	Jogi ismeretek	Közgazdaságtan	Földrajz	Árumeret	Mennyis. és pol. szt.	Keresk. számtan	Gyakorló iroda	Német ny. és lev.	Francia ny. és lev.	Gyóritás	Testgyakorlás	Gépirás	Egészségstan	Írásb. dolg. külal.	Magaviselet
Baumgarten Miklós, Budapest, 1910. izr.	1	3	2	1	1	3	2	3	3	1	2	2	1	3	1	2	1	1
Berger Andor, Nagykanizsa, 1911. izr.	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	2	2	-	2	2	1
Berger József, Tolna, 1911. izr.	1	3	2	2	2	2	2	1	2	2	3	3	3	2	-	2	2	1
Béres Gyula, Dombostelek, 1909. gör. kath.	1	3	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	1
5 Biró György, Győr, 1911. izr.	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	-	1	2	1
Böjtös István, Kiszabod, 1907. r. k.	1	3	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	1
Donászy Ferenc, Budapest, 1911. r. k.	1	3	3	3	3	3	3	4	3	4	3	3	1	2	2	3	1	1
Fleischner Zoltán, Balatonboglár, 1911. izr.	1	3	2	2	2	3	2	3	3	1	2	2	2	2	-	2	2	1
Fliszár Ferenc, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	1	2	2	1	1
10 Fülöp Lajos, Babócsa, 1909. r. k.	1	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	1	1
Gonda Illés, Ugar, 1911. izr.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	4	4	3	2	2	2	2	3	1
Göndör Ottó, Mike, 1911. izr.	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	1	2	2	-	2	2	1
Halmos István, Csáktornya, 1908. r. k.	1	3	3	3	2	3	3	3	3	4	4	3	2	2	-	2	2	2
Hodics Ferenc, Nagykanizsa, 1909. r. k.	1	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	-	2	2	1	1
15 Horváth Lajos, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	-	2	3	2	2
Kiss István, Pacsa, 1910. r. k.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	-	2	3	2	2
Kux György, Cinkota, 1911. izr.	1	3	4	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	-	2	2	1
Lehoczky Géza, Csáktornya, 1909. r. k.	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	-	2	2	1	1
Mancsek István, Budapest, 1909. r. k.	1	2	1	1	1	1	2	3	3	1	2	1	1	2	2	2	1	2
20 Nováczy Ferenc, Nagykanizsa, 1909. r. k.	1	3	2	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	-	2	2	1	1
Oláh Lajos, Nemesrádó, 1911. r. k.	1	3	3	1	2	2	2	2	2	1	3	3	3	2	2	1	1	1
Oparnicza József, Barcs, 1908. r. k.	2	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	-	2	2	2
Petermann Károly, Nagykanizsa, 1910. r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	-	2	2	2	2
Plander László, Nagykanizsa, 1907. r. k.	1	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	2	1	2	2	2	1	1
25 Polczér Antal, Wien, 1910. r. k.	1	3	3	3	2	2	3	2	3	2	3	3	3	-	2	2	1	1
Politzer László, Marcali, 1911. izr.	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	1	1	3	1	1	1	2	2
Ritter Ferenc, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	2	1	1
Ruprecht Gyula, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	-	2	3	1	1
Skopál László, Becsehely, 1910. izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1	1
30 Szálínger Lajos, Nagykanizsa, 1910. r. k.	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1
Szélíg Lajos, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	3	1	2	2	1	3	2	3	2	3	3	2	-	2	1	1	1
Szollár József, Somogyizmiklós, 1909. r. k.	1	3	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	1	-	2	1	1	1
Szücs János, Székesfehérvár, 1911. ref.	2	3	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3	2	1	1	2	2	2
Vass József, Nagykanizsa, 1911. r. k.	1	3	2	2	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1
35 Vukics József, Háromfa, 1911. r. k.	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	-	2	2	1	1
<i>Magánvizsgázók :</i>																		
Horváth Lajos, Murakeresztur, 1907. r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	4	4	2	-	-	3	3	-
Tabak József, Budapest, 1893. r. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	-	-	3	3	-

Érettségi vizsgálatok.

A lefolt iskolai évben két ízben tartottunk érettségi vizsgálatot, szeptemberben és júniusban. Az 1928. szeptember 21-én dr. Klein Károly ügyvéd, takarékpénztári vezérigazgató elnöklete alatt megtartott vizsgálatra 5 jelölt jelentkezett, akik közül 2 teljes és 3 javító érettségi vizsgálatot tett. Mind az öt jelölt megfelelt.

Az 1929. június havi érettségi vizsgálatok írásbeli része május 16., 17., 21., 22. és 23.-án folyt le. Az írásbeli vizsgálatra jelentkezett a IV. évfolyam 30 tanulója és 1 ismétlő magántanuló, összesen 31 jelölt. A szóbeli vizsgálatot június 10., 11. és 12.-én tartottuk meg. E vizsgálatokon dr. Luckel Gyula ny. felsőkereskedelmi iskolai c. főigazgató, mint a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrtól kiküldött biztos, elnökölt. A társelnök teendőit pedig dr. Gáspár Elek iparoktatási igazgató, mint a nm. Kereskedelemügyi Miniszter úrtól kiküldött biztos látta el.

Az érettségi vizsgálatokon résztvett jelöltek személyi adatait, érettségi vizsgálati eredményüket és pályaválasztásukat a következő kimutatás tünteti fel:

F. sz.	N é v	Születési hely	Születési év	Vallás	Képesítés foka	Pályaválasztás
1	Baumgarten Miklós	Budapest	1910	izr.	megfelelt	tisztviselői
2	Berger Andor	Nagykanizsa	1911	izr.	jól felelt meg	kereskedelmi
3	Berger József	Tolna	1911	izr.	jól felelt meg	tisztviselői
4	Béres Gyula	Dombostelek	1909	g. k.	megfelelt	tanári
5	Biró György	Győr	1911	izr.	jól felelt meg	tisztviselői
6	Böjtös István	Kisbabod	1907	r. k.	megfelelt	tisztviselői
7	Fleischner Zoltán	Balatonboglár	1911	izr.	jól felelt meg	kereskedelmi
8	Fliszár Ferenc	Nagykanizsa	1910	r. k.	jól felelt meg	tisztviselői
9	Fülöp Lajos	Babócsa	1909	r. k.	2 tárgyból javít	kereskedelmi
10	Göndör Ottó	Mike	1911	izr.	jól felelt meg	kereskedelmi
11	Hodics Ferenc	Nagykanizsa	1909	r. k.	2 tárgyból javít	katonai
12	Horváth Lajos	Nagykanizsa	1910	r. k.	megfelelt	tisztviselői
13	Kiss István	Pacsa	1910	r. k.	megfelelt	katonai
14	Lehoczky Géza	Csáktornya	1909	r. k.	2 tárgyból javít	tisztviselői
15	Mancsek István	Budapest	1909	r. k.	jól felelt meg	katonai
16	Nováczky Ferenc	Nagykanizsa	1909	r. k.	megfelelt	tisztviselői
17	Oláh Lajos	Nemesrádó	1911	r. k.	megfelelt	tisztviselői
18	Petermann Károly	Nagykanizsa	1910	r. k.	1 tárgyból javít	katonai
19	Plander László	Nagykanizsa	1907	r. k.	jól felelt meg	tisztviselői
20	Polczer Antal	Wien	1910	r. k.	megfelelt	katonai
21	Politzer László	Marcali	1911	izr.	jól felelt meg	kereskedelmi
22	Ritter Ferenc	Nagykanizsa	1910	r. k.	megfelelt	tisztviselői
23	Ruprecht Gyula	Nagykanizsa	1910	r. k.	2 tárgyból javít	katonai
24	Skopál László	Becsehely	1910	izr.	jelesen felelt meg	tisztviselői
25	Szálinger Lajos	Nagykanizsa	1910	r. k.	megfelelt	tisztviselői
26	Szélig Lajos	Nagykanizsa	1911	r. k.	megfelelt	tisztviselői
27	Szollár József	Somogyzentmiklós	1909	r. k.	megfelelt	tisztviselői
28	Szücs János	Székesfehérvár	1911	ref.	megfelelt	katonai
29	Vass József	Nagykanizsa	1911	r. k.	megfelelt	tisztviselői
30	Vukics József	Háromfa	1911	r. k.	megfelelt	tisztviselői
21	Wrabel Győző ism.	Szombathely	1904	r. k.	ismétel	tisztviselői

Az érettségi írásbeli vizsgálatok tételei a következők voltak:

I. Magyar fogalmazás.

A kartellek közgazdasági hatása.

Jeles 2, jó 6, elégséges 23, elégtelen —.

2. Német nyelv.

Die Ungarische Nationalbank.

Jeles —, jó 9, elégséges 18, elégtelen 4.

3. Német kereskedelmi levelezés.

1. Szántó Vilmos, Nagykanizsa, 1929. ápr. 10-én ír Franke Albertnek Wien. Sehön és Tsánál sikerült neki tegnap a 620 P-s látra szóló váltót behajtani, de a 880 P-s április 10-én lejáró váltót már nem fizették ki. Erre nincs is remény, mert kényszeregyezséget kértek. Véleménye szerint az aktívák felülmulják a passzívák 60%-át, de pontos státus még nincs. Beküld aláírás végett egy formaszzerű meghatalmazást, hogy annak alapján képviselhesse.

2. Wien 13.-án válaszol:

Szemrehányásokat tesz és egyúttal utasítja, hogy ezentúl 3 hónapnál hosszabb váltóhitelt ne adjon. A meghatalmazást aláírva visszaküldi.

Jeles —, jó 7, elégséges 20, elégtelen 4.

4. Francia kereskedelmi levelezés.

1. Kardos és Steiner, Nagykanizsa, 1929. ápr. 10-én írnak Antonio Andreossinak, Milano. Hivatkoznak az Ujságban megjelent hirdetésére és ajánlkoznak szövet és papirhulladékoknak Magyarországon való bizományi bevásárlására.

2. Milano 20.-án válaszol. Megbizzza őket 150 q bevásárlásával, q-ként legfeljebb 28 P-s áron. Az egész tétel 3 részben szállítandó szeptember végéig. Közli részletes feltételeit és küld 1200 P-ről szóló csekket a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra.

Jeles 3, jó 6, elégséges 20, elégtelen 2.

5. Magyar kereskedelmi levelezés.

1929. április 20.-án Blitz és Braun, Budapest, küld bizományi eladásra Gyenes Lajosnak, Nagykanizsa, vasúton, teherárúként 300 kg Santos kávé; limitó 6.— pengő pr. kg és egyidejűleg intéz rá 1200.— P-t, lejár lát után 30 napra, saját rendeletre.

Április 26-án. Gyenes Lajos elismeri az áru átvételét; költsége az átvételnél 38.— P, az intézvényt aláírva visszaküldi.

Május 3.-án Gyenes Lajos elszámol. Eladott 180 kg. Santos kávé készpénz ellenében á 6.— P, és 120 kg-ot egy havi hitelre á 6.20 P; felszámít 4% bizományi jutalékot, 1½% jótállási díjat, 15.— P raktárdíjat és 11 P költséget. Tartozását küldvényvel egyenlíti ki pr június 3. E. Gerő Arpád, Budapest.

Május 6.-án Blitz és Braun elismeri az elszámolás helyességét és a küldvény átvételét.

Megírandók a fenti ügyletben váltandó levelek.

Jeles 3, jó 10, elégséges 16, elégtelen 2.

6. Kereskedelmi számtan.

A Nagykanizsai Bankegyesület és a Hravatska Banca Zagreb a következő ügyleteket bonyolítják le kölcsönös megbizásból és számlára:

1. B. E. javára egyenleg H-nál per március 31. 612.— D; H. javára B-nél per III/31. 1728.— P.

2.-án. H. értesíti B-t, hogy Nagy Béla üzletfele javára befizettek eszéki fiókjánál 14800.— Dinárt Va per III/20.

5.-én H. küld eladásra 1000.— dollár n. é. Népszövetségi kölcsönt, melyet B. á 6.38-al értékesít; Dollár árf. 5.72. ($2\frac{0}{100}$, $0.2\frac{0}{100}$, $1\frac{0}{100}$, $0.1\frac{0}{100}$, $2\frac{1}{2}\frac{0}{100}$, alkuszdíj, adó, leszámolódíj, leszámolási illeték, jutalék és $2\frac{0}{100}$ forgalmi adó, számlabélyeg 0.75 P.) Va per IV/16.

10.-én. H. az otlévő fatelep megbizásából behajtásra küld 3285 D számlát, amelyet B. 12-iki valutával á 10.07 H javára ír. Behajtási jutalék 2 P.

15.-én. H. megbizást ad 500 drb. Jugoszláv Leszámitoló és Jelzálogbank részvény és 25 drb. Beocsini részvény vételére, melyet B. 17-én foganatosít á 5.55 és á 253.25 (alk. díj 1 P per kötés és $1\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ adó $1.3\frac{0}{100}$ lesz. díj l-nél 18 f, másiknál 1.20 per kötés, jut. $2\frac{0}{100}$). 1 kötés 25—25 drb.

17.-én H. megbizást ad 8000.— Dinár kifizetésére, amelyért B á 10.08-al Va per IV/19. megterheli.

19.-én H. fizet a B. megbizásából az otlévő fatelepnek 25680.— Dinárt, Va per IV/21.

21.-én H. küld B-nek beváltásra 50 drb. Bankegyesület szelvényt pro 1928., melyet B. Va per III/1. á 8.— P-vel vált be.

24.-én B. küldet Szófiának 50000.— Lv-t, lej. május 24, 30.000.— Lv-t lej. június 25. és 20.000.— Lv-t lej. július 7, melyet H. á 41.20, $13\frac{1}{2}\frac{0}{100}$, $2\frac{0}{100}$ -kel eszközöl; Va per IV/26.

26.-án. H. megbizást ad B-nek, küldjön Wiennek május 20-án lejáró 12.000 S tartozásáért svájci frankot. B. a megbizást 28-án teljesíti, a svájci frank árf. Wienben 136.90. $3\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ és $1\frac{0}{100}$. B költsége 2.— P.

30.-án. Elkészítendő az elszámolás, ha a kamatláb $14\frac{1}{2}$ ($10\frac{0}{100}$ H-nál és $11\frac{1}{2}$) $7\frac{0}{100}$ B-nél. Hitelbiztosítási jutalék $\frac{1}{4}\frac{0}{100}$, hiteljutalék $1\frac{0}{100}$ B-nél és H-nál is. Költség 5.— pengő és 50.— Dinár kiegyenlítéssel. Az egyenlegért B. intéz látra á 10.08, $2\frac{0}{100}$. Intern átszámító tétel a mi számlánkon 10.10.

Jeles 1, jó 8, elégséges 17, elégtelen 5.

7. Könyvvitel.

1929. január 1.-én Bernát és Földes közkereseti társasága a következő vagyonnal nyitja meg könyveit: Készpénz 14.000.— P, 6000 kg. Jáva-kávé á 460.—, berendezés 2400.— P. Bernát József vagyonrészesedése 25.000 P, a többi Földes Bélát illeti.

4.-én. Bizományi eladásra érkezik Carlo Goldonitól, Triest, 5000 kg. Ceylon-kávé lim. á 520.— per 3 hó vagy $2\frac{0}{100}$ skontó. Jutalék $4\frac{0}{100}$, jótállási díj $1\frac{1}{2}\frac{0}{100}$. Fizetünk vám, mérlegpénz, szállítási díj és egyéb költség fejében 877 P-t.

7.-én. Goldoni megbizásából fizetünk Szücs Imrének, Helyben, 5000.— P-t.

14.-én. Eladunk Bárdos Imrének Szolnok, 3 havi elfogadványa ellenében R. saját, 2200 kg. Jáva-kávét á 505.— és forg. adó.

20.-án eladunk Révai Lajosnak, Hódmezővásárhely, hitelre 2000 kg. Ceylon kávét á 530.— és a forg. adó. Felszámítjuk a megbizónak a forg. adót és 15.60 P tényleg kiadott költséget.

26.-án. Eladunk Barát és Fiának, Helyben, készfizetésre, $2\frac{0}{100}$ skontóval 800 kg. Ceylon-kávét á 5.28 és a forg. adó. A megbizónak felszámítjuk a forg. adót és 3.10 tényleg kiadott költséget.

31.-én. Kisebb költségek a hó folyamán 148.50 P, Goldoni számláján $5\frac{0}{100}$ kamatot számítunk, hó 30 nappal. A tagoknak $6\frac{0}{100}$ tőke-kamat jár.

Elkönyvelendők az üzletesemények két alapkönyves módon, a bizományos cég könyveiben. Lezárandó a bizományos skontrója és a megbizó Goldoni folyószámlája.

Jeles 11, jó 6, elégséges 10, elégtelen 4.

XIII.

A rendes tanulók összefoglaló statisztikai adatai az 1928/29. iskolai évben.

Csoport	A kimutatás tárgya	I.	II.	III.	IV.	Ösz- szesen
		é v f o l y a m				
A rendes tanulók száma:	Felvétetett	53	42	37	35	167
	Kimaradt	3	3	—	—	6
	Kizárattott	—	—	—	—	—
	Osztályozatlan maradt	—	—	—	—	—
Születési évük:	1915-ben	3	—	—	—	3
	1914-ben	23	1	—	—	24
	1913-ban	15	11	—	—	26
	1912-ben	4	12	10	—	26
	1911-ben	4	7	11	14	36
	1910-ben	1	7	12	10	30
	1909-ben	—	1	2	7	10
	1908-ban	—	—	1	2	3
	1907-ben	—	—	1	2	3
Vallásuk:	Izraelita	22	10	12	10	54
	Római katolikus	27	27	21	23	98
	Református	1	1	2	1	5
	Agostai evangélikus	—	1	2	—	3
	Görög katolikus	—	—	—	1	1
Anyanyelvük és nyelvismerésük:	Magyar	50	39	37	35	161
	Németül beszél... ..	8	1	2	—	11
	Horvátul „	—	4	4	1	9
	Tótul „	—	—	—	—	—
	Szerbül „	—	—	—	—	—
Szüleik állandó lakása:	Nagykanizsai	34	27	27	23	111
	Más zalamegyei	8	3	4	4	19
	Somogy megyei	6	9	3	6	24
	Pest megyei	—	—	1	1	2
	Veszprém megyei	1	—	1	—	2
	Vas megyei	1	—	—	—	1
	Tolna megyei	—	—	1	1	2
Elcsatolt területi	—	—	—	—	—	
Szüleik foglalkozása:	Östermelő és östermelői alk.	1	2	1	4	8
	Önálló iparos (gyáros v. ip. alk.)	10	9	5	8	32
	Önálló kereskedő v. ker. alk.	17	9	9	5	40
	Köztisztviselő (nyugd. áll. vasúti tiszt, tanár, tanító, katonatiszt)	8	3	3	10	24
	Egyéb közalkalmazott, postai, vasúti v. katonai altiszt	8	14	13	2	37
	Orvos, ügyvéd v. más értelmiségű	6	—	2	4	12
	Magánzó és egyéb	—	2	4	2	8
Előmenetelük:	Jeles rendű	2	2	—	1	5
	ló rendű	12	6	8	7	33
	Elégséges rendű	15	18	16	22	71
	1 tárgyból elégtelen	5	3	2	1	11
	2 tárgyból elégtelen	10	4	9	4	27
	több „ „ ismétlő	6	6	2	—	14
Magaviselet:	Példás	32	23	19	27	101
	Jó	15	14	16	8	53
	Szabályszerű	3	2	2	—	7
	Kevésbé szabályszerű	—	—	—	—	—
Milyen rendkívüli tárgyat hányan tanultak:	Gépirás	—	34	—	16	50
	Szépírás	50	—	—	—	50
	Német társalgási gyakorlatok	20	20	—	—	40

Kimutatás az 1928/29.-i iskolai év folyamán magánvizsgálati engedélyt nyert és vizsgálatot tett magánvizsgálókról.

Csoport	A kimutatás tárgya	I.	II.	III.	IV.	Ösz- szesen	
		é v f o l y a m					
Magánvizsgálati engedélyt nyertek :	Június hóra	—	1	1	2	4	
Magánvizsgálatot tett magánvizsgálók	születési éve :	1893-ban	—	—	—	1	1
		1907-ben	—	1	—	1	2
		1908-ban	—	—	1	—	1
	vallása :	Izraelita	—	—	1	—	1
		Római katolikus	—	—	—	2	2
		Református... ..	—	1	—	—	1
	anyanyelve :	Magyar	—	1	1	2	4
		Német... ..	—	—	—	—	—
		Németül tud	—	—	—	—	—
	állandó lakása :	Nagykanizsa	—	1	—	2	3
		Báta (Tolna vm.)	—	—	1	—	1
	előmenetele :	Jeles rendű	—	—	—	—	—
		Jó rendű	—	—	—	—	—
Elégséges rendű		—	—	—	—	—	
Egy tárgyból elégtelen		—	—	—	—	—	
Két tárgyból elégtelen		—	1	—	2	3	
foglalkozása :	Több tárgyból elégtelen... ..	—	—	1	—	1	
	Postai segédtsízt	—	—	—	1	1	
	Vasuti óradíjas irnok	—	—	—	1	1	
	Honvédőrvezető	—	1	—	—	1	
	Kereskedő segéd	—	—	1	—	1	

Összesítő statisztika a felvett rendes tanulókról és magánvizsgálati engedélyt nyert magánvizsgálókról.

	I.	II.	III.	IV.	Ösz- szesen
	é v f o l y a m				
A felvett rendes tanulók és magánvizsgálati engedélyt nyert tanulók száma	53	43	38	37	171
Osztályozott rendes és magántanulók száma	50	40	38	37	165

XIV.

Tudnivalók a jövő tanévre.

Rendtartásunk intézkedésének megfelelően az 1929/30. iskolaévre a beírásokat mind a négy évfolyamban f. évi július 1., 2. és 3.-án tartjuk meg. Szeptember 2., 3. és 4-én folytatjuk a beírásokat, ha addig a létszám be nem telik. Az I. és II. évfolyamba már júliusban beiratkozott tanulók is kötelesek e napokon az igazgatóságnál jelentkezni.

A beírásokhoz minden tanulónak személyesen kell eljönnie; azoknak, akik az intézetnek növendékei még nem voltak, szülőik vagy helyetteseik kíséretében.

Az I. évfolyamba a júliusi első két felvételi napon a 11. oldalon idézett miniszteri rendelet értelmében, azokat a tanulókat vesszük fel, akik a középiskola (gimnázium, reál) IV. osztályát sikerrel elvégezték; a polgári iskola IV. osztályát végzett tanulók közül pedig csak azokat, akiknek bizonyítványában (a testgyakorlás, ének, rajz és kézimunka figyelmen kívül hagyásával) legalább annyi jeles és jó osztályzata van, mint elégséges. Polgári iskolát végzett gyengébb tanulók felvétele csak az utolsó felvételi napon, tehát július 3-án és a szeptemberi beírások alkalmával történhetik meg, ha még lesz üres hely.

Egyáltalában nem vehetők fel azok a tanulók, akik a közép- vagy polgári iskola IV. osztályát csak ismétléssel vagy javító-vizsgálattal végezték el.

Az I. évfolyamba való felvételhez szükséges okmányok: 1. a gimnázium-, reál-, vagy polgári iskola IV. osztályának megfelelő eredménnyel való elvégzését igazoló bizonyítvány, 2. születési anyakönyvi kivonat és annak, aki az 1928/29-i tanévben nem járt nyilvános iskolába, erkölcsi bizonyítvány is.

A felsőbb évfolyamba való felvételhez az előző alacsonyabb évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány szükséges.

A felvételi díj 25.— P. Ebben az összegben a beírási díjon és a szokásos mellékdíjakon kívül (ifjúsági könyvtár, értesítő díj, segítőegyesületi díj stb.) a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrtól előírt összes díjak (filmdíj, tanárok háza, stb.) és az ellenőrző könyvecske ára is bennfoglaltatik. A felvételi díj a beíráskor fizetendő és ennek fizetése alól senki sem menthető fel.

Az évi tandíj 176.— P. Az első negyedévi tandíj a beírás alkalmával, a második december 15-ig, a harmadik március 1-ig, a negyedik pedig május 15-ig fizetendő be a hitközség pénztárába. *A beírt tanuló köteles az egész évi tandíjat akkor is megfizetni, ha az év folyamán bármilyen okból is kimaradna az iskolából.*

Tandíjmentességért a nagykanizsai izr. hitközség iskolai szakosztályához augusztus 15-ig lehet folyamodni. A kérvényhez az iskolai bizonyítvány másolatát és szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítványt kell mellékelni.

Vidékről vasúton való iskolába járásra az igazgató ad engedélyt. Ezt az érdekelt szülőknek a beíráskor kell kérniök. Megjegyezzük, hogy ezt az engedélyt kivételes esetekben csak jó előmenetelű tanuló kaphatja meg.

Kérjük a vidéki szülőket, hogy fiaik elhelyezésénél az igazgató és a tanári kar előzetes tanácsát kikérjék, mert a tanulók gyenge előmenetelének gyakran a meg nem felelő környezet az oka. A kosztadó helyeket a tanári testület állandóan ellenőrzi és szükség esetén a tanulóknak kevésbé kívánatos helyeken való elhelyezését megtilthatja.

A javító- és pótvizsgálatok augusztus 30-án reggel 8 órakor kezdődnek. A javító vizsgálatra utasított tanulók iskolai bizonyítványaikat augusztus 25-ig kötelesek az igazgatósághoz beadni.

Az 1929/30. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzékét még nem közölhetjük, mert a tankönyvek változtatásának a kérdésével a tanári testület csak a június 28.-iki évváró értekezletén foglalkozik. Tanulóink könyveiket tehát csak az iskolai év elején szerezzék be, amikor a teljes könyvjegyzék rendelkezésre áll majd.

Magánvizsgázók. A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrnak 12046/1928. sz. rendelete értelmében magánvizsgálati engedélyt csak a felső ker. iskolák kir. Főigazgatósága adhat. A magánvizsgálatok székhelyéül az idézett rendelet az 1929/30.-i iskolai év tartamára Budapestet, Debrecent és Győrt jelölte ki. A kir. Főigazgatóságtól engedélyt nyert magánvizsgázók tehát csak az említett helyeken működő bizottságok előtt vizsgálhatnak.

E szabály alól kivétnak azok a magántanulók, akik már e rendelet megjelenése előtt kaptak magánvizsgálati engedélyt; valamint azok a magántanulók, akik már tettek felső ker. iskolában magánvizsgálatot. E tanulók abban az intézetben bocsáthatók magánvizsgálatra, ahová engedélyt nyertek, illetőleg az előző magánvizsgálatot tették.

Az ilyen tanulóknak a magánvizsgálatot az iskolai év végére továbbra is az illető iskola tanári testülete engedélyezi, ha a folyamodó a szabályszerű követelményeknek minden tekintetben megfelel.

Magánvizsgálati terminusok szeptember, december és június. A kérvényeket 5 hónappal a kért terminus előtt kell az illetékes hatóságnál benyújtani. A kérvény benyújtásával egyidejűleg a szabályszerű felvételi díj, az évi tandíj fele és a magánvizsgálati díj is befizetendő. Különben a magánvizsgálatokra vonatkozó minden kérdésben felvilágosítást az iskola igazgatósága szívesen ad.

XV.

Jelentés a női kereskedelmi szaktanfolyamról.

A felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos, de teljesen különálló épületben elhelyezett női kereskedelmi szaktanfolyamot, amelynek szintén a nagykanizsai izr. kisközség a fenntartója, a nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 64320/1928. VI. sz. engedélye alapján, 1928. szeptember 5.-én nyitottuk meg. Annak ellenére, hogy a mostoha magángazdasági viszonyok miatt a tanfolyamot végzett növendékeknek az elhelyezkedése nehéz, a tanulók száma a f. tanévben is emelkedett. Oka ennek az, hogy Nagykanizsán magasabbfokú leányiskola hiányában a tanfolyam továbbképző intézet is. Beiratkozott 41, kimaradt a tanév folyamán 1 tanuló. A növendékek a tanfolyamot a tanév befejezéséig 1929. június 24-ig szorgalmasan látogatták.

A női kereskedelmi szaktanfolyam célja ama kereskedelmi és gyakorlati ügyességeknek az elsajátítása, amelyekre a nőknek az irodai életben szükségük lehet. A tanfolyam feladatának megfelelően a következő tárgyakat tanítottuk: magyar nyelv és helyesírás, kereskedelmi számtan, kereskedelmi levelezés, könyvvitel, gyorsírás, szépírás és gépírás. Figyelembevételre a rendelkezésünkre álló rövid tanulmányi időt, az eredmény megfelelő volt, mert a tanfolyam az említett célját megközelítette. Ezt dr. Szakáll Zsigmond kir. főigazgató úr is megállapította, aki a tanfolyamot 1928. október 2.-án meglátogatta. A fegyelmi állapot kifogástalan volt, apróbb fegyelmi vétségek is ritkán fordultak elő.

A szaktanfolyam befejezése előtt a vizsgára jelentkezett tanulók összefoglaló írásbeli dolgozatokat készítettek. A szóbeli vizsgálatot a tanulmányi tanács elnökének, Ötvös Emil ny. állampénztári főigazgató úrnak elnöklete alatt június 24-én tartottuk meg. A 40 tanuló közül vizsgázott 34, akik valamennyien megfeleltek.

A női kereskedelmi szaktanfolyam tanulói az 1928/29. iskolai évben.

Tanfolyamfőnök: *Surányi Gyula.*

Artner Margit	Nagykanizsa	Kollarits Anna	Nagykanizsa
Batha Ida	"	Klüger Klára	"
Friedmann Erzsébet	Nyirbátor	Koch Erzsébet	"
Gábor Katalin	Nagykanizsa	15 Lendl Gizella	"
5 Gelencsér Erzsébet	"	Marvalits Gizella	"
Grosz Hermina	Balatonboglár	Miklics Mária	Búcsusztlászló
Gutmann Margit	Nagykanizsa	Palló Ilona	Nagykanizsa
Hajas Kornélia	"	Perlaky Klára	"
Heisler Ibolya	"	20 Pollák Katalin	"
10 Jekelfalussy Magda	"	Pollák Klári	"
Kardos Erzsébet	"	Papp Ilona	Budapest

	Rozs Ilona	Nagykanizsa		Sterbeezy Anna	Nagykanizsa
	Sári Mária	"		30 Szabó Ilona	"
25	Soós Berta	"		Vajda Izabella	"
	Schwarz Erzsébet	"		Varga Mária	"
	Sipos Gabriella	"		Varga Rozália	"
	Stern Ibolya	"		Venczel Anna	"

Nem vizsgáltak :

	Abramovics Olga	Nagykanizsa		Sattler Gabriella	Nagykanizsa
	Egyed Mária	"		5 Szántó Katalin	"
	Frank Mária	"		Vugrinecz Ilona	"

Kimaradt :

Goldberger Gabriella, Nagykanizsa.

A tantárgyak felosztása a női kereskedelmi szaktanfolyamban az 1928/29. iskolai évben.

Tantárgy	Heti órák száma	Tanár neve
Magyar nyelv	2	Domány Ármin, felső ker. isk. tanár
Német nyelv és levelezés	2	Neufeld Simon, felső ker. isk. tanár Domány Ármin, felső ker. isk. tanár
Kereskedelmi levelezés és a kereskedelem alapismeretei	2	Balog Dávid, igazgató
Könyvviteltan	3	Abádi Jakab Imre, f. k. iskolai tanár
Számтан	3	Marosi Géza, felső ker. isk. tanár
Gépírás	5	Csontág Erzsébet, megbíz. tanítónő
Gyorsírás	5	Surányi Gyula, felső ker. isk. tanár
Szépírás	1	Abádi Jakab Imre, f. k. iskolai tanár
Hittan	1	Mátés Hilár és dr. Winkler Ernő hitoktatók
Összesen :	24	

1928/29. iskolai év.

A női kereskedelmi szaktanfolyam statisztikai kimutatása.

Csoport	A kimutatás tárgya	Szám
Iskola látogatás:	Beiratkozott összesen	41
	Kimaradt	1
	Záróvizsgálatot tett	34
A felvett tanulók vallása:	Római katolikus	22
	Izraelita	17
	Agostai evangélikus	1
Anyanyelve:	Magyar	40
	Német	—
A felvétel alapja:	Polgári iskola IV. osztályú bizonyítvány	39
	Felső leányiskola IV. „ „ „ ..	1
A szülő vagy gyám lakhelye:	Nagykanizsai	36
	Vidéki	4
A szülő vagy gyám polgári állása:	Önálló kereskedő	11
	Kereskedelmi alkalmazott	2
	Önálló iparos	9
	Vasuti alkalmazott	4
	Ipari alkalmazott	1
	Köztisztviselő	1
	Tanár, tanító	1
	Magánzó és egyéb	11
Életkora:	14 éves	13
	15 „	16
	16 „	5
	17 „	6

A nagykanizsai női kereskedelmi szaktanfolyamban használandó tankönyvek jegyzéke az 1929/30. iskolai évben.

1. Riedl-Pintér-Gálos: Retorika a női ker. szaktanfolyamok számára. 2. Dr. Schack-Dr. Vincze: Német olvasókönyv I. rész. 3. Dr. Schack-Hauser-Dr. Vincze: Német nyelvtan. 4. Görög Emil: Német ker. levelezés. 3. Dr. Schack-Wicker: Magyar ker. levelezés I. rész. 6. Luckhaub-Strobel: Kereskedelmi számtan női ker. szaktanfolyamok számára. 7. Timár Dezső: Könyvvelési példatár. 8. Dr. Radnai Béla: Az egységes magyar gyorsírás tankönyve. 9. Vajda: Szépírási minták.

Tudnivalók az 1929/30. iskolai évről.

A női kereskedelmi szaktanfolyam az 1929/30. iskolai évben is megnyílik. A beírásokat 1929. július 1., 2. és 3.-án és szeptember 2., 3. és 4.-én tartjuk meg. A felvételnél igazolni kell, hogy a jelentkező a polgári vagy a középiskola IV. osztályát sikerrel elvégezte. 15 évnél idősebb tanuló felvételi vizsga alapján is felvehető. A beíráskor 2 P értesítő díj és 144 P évi tandíjnak a negyed-része, azaz 36 P, **összesen 38 P fizetendő**. A beírt tanuló köteles az egész évi tandíjat akkor is megfizetni, ha az év folyamán bármily okból is kimaradna az iskolából. Tandíjmentességért a tanári testülethez lehet folyamodni. A kérvényhez az iskolai bizonyítvány másolatát és szegénységi bizonyítványt kell mellékelni. Az évvégi vizsgadíj 50 P, amely havi részletekben is fizethető. A vizsgadíj fizetése alól felmentésnek helye nincs.

TARTALOMJEGYZÉK:

	Oldal
I. Dr. Rothschild Jakab, Rosenfeld József, Breuer Izidor	3—4
II. Az idegen nyelvek tanítása a kereskedelmi iskolában	4
III. Igazgatói jelentés az 1928/29.-i tanévről	9
IV. Felettes hatóságok	16
V. A végzett tanítási anyag rövid áttekintése	18
VI. Az 1928/29. tanévben használt tankönyvek jegyzéke	23
VII. Könyv- és szertárak gyarapodása és jelen állapota ...	25
VIII. Az ifjúsági egyesületek működése	26
IX. Adományozók	30
X. Pécsi tanulmányutunk	31
XI. A tanulók névsora és éredemsorozata	33
XII. Érettségi vizsgálatok	38
XIII. A rendes tanulók összefoglaló statisztikai adatai az 1928/29. iskolai évben	41
XIV. Tudnivalók a jövő tanévre	43
XV. Jelentés a női kereskedelmi szaktanfolyamról	45

